

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Podpora kultury na úrovni krajů v České republice

Regional Support of Culture in the Czech Republic

Student: Kateřina Švecová

Vedoucí diplomové práce: prof. Ing. Dušan Halásek, CSc.

Ostrava 2012

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Kateřina Švecová**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa
Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa
Téma: Podpora kultury na úrovni krajů v České republice
Regional Support of Culture in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Podpora kultury na národní a regionální úrovni
 3. Analýza kulturní politiky Olomouckého a Moravskoslezského kraje
 4. Zhodnocení poznatků a návrh efektivnější podpory kultury na úrovni krajů ČR
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- HEŘMANOVÁ, Eva, Pavel CHROMÝ a kol. *Kulturní regiony a geografie kultury*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2009. 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.
- PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice*. 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008. 200 s. ISBN 978-80-7357-347-8.
- ŠKARABELOVÁ, Simona, Jarmila NESHYBOVÁ a Jaroslav REKTOŘÍK. *Ekonomika kultury a masmédií*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, s.r.o., 2007. 211 s. ISBN 978-80-210-4267-4.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **prof. Ing. Dušan Halásek, CSc.**

Datum zadání: 25.11.2011

Datum odevzdání: 27.04.2012

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Mistopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci včetně všech příloh vypracovala samostatně.
Přílohy č. 1, č. 2, č. 3, č. 4 a č. 5 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

Ostrava 27. 4. 2012

Obsah

1	Úvod	5
2	Podpora kultury na národní a regionální úrovni	7
2.1	Management kultury v České republice	8
2.1.1	Veřejná podpora	8
2.1.2	Typy organizací zabývajících se kulturní činností	10
2.2	Státní kulturní politika 2009 - 2014	14
2.3	Financování a organizace kultury na národní úrovni	16
2.3.1	Ministerstvo kultury ČR	16
2.3.2	Ministerstvo zahraničních věcí	19
2.3.3	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	20
2.3.4	Zahraníční spolupráce v oblasti kultury	21
2.4	Financování a organizace kultury na regionální úrovni	22
2.4.1	Regionální kultura	22
2.4.2	Analýza krajů České republiky	24
2.5	Podpora kultury na nadnárodní úrovni	28
2.5.1	Podpora kultury ze zdrojů Evropské unie	28
2.5.2	UNESCO	29
3	Analýza kulturní politiky Olomouckého a Moravskoslezského kraje	30
3.1	Olomoucký kraj	30
3.1.1	Krajský úřad	31
3.1.2	Kulturní prostředí v kraji	33
3.1.3	Výdaje na kulturu	38
3.2	Moravskoslezský kraj	43
3.2.1	Krajský úřad	44
3.2.2	Kulturní prostředí v kraji	45

3.2.3	Výdaje na kulturu	48
4	Zhodnocení poznatků a návrh efektivnější podpory kultury na úrovni krajů ČR	51
4.1	Zhodnocení současného stavu způsobů veřejné podpory kultury na úrovni krajů České republiky	51
4.2	Vhodný způsob poskytování podpory v oblasti kultury z krajů ČR do budoucna	57
5	Závěr	59
	Seznam použité literatury	61
	Seznam zkratek	66
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Evropská unie ve své kulturní politice, která je jednou z komunitárních politik EU, prosazuje kulturní rozmanitost, tak aby si každá členská země ponechala svoji specifčnost. Zaměřuje se na zachování této diverzity ve všech oblastech kulturního života. K tomu využívá spolupráci jednotlivých zemí a snaží se podporovat umělecké projevy a další kulturní oblasti. Ekonomiku kultury s vyspělostí země považuje za sílu, která vede zemi k prosperitě, konkurenceschopnosti a udržitelnému rozvoji.

V tomto duchu pokračuje i pohled České republiky, která prostřednictvím koncepce Státní kulturní politiky, rozvrženou na jednotlivá léta, chce podpořit kulturu v zemi. Česká republika zamýšlí využít kulturní potenciál v hospodářství státu, v konkurenceschopnosti, dosáhnout vyšší vzdělanosti obyvatel a jistou úroveň blahobytu v zemi.

Kultura je v České republice podporována více zdroji. Prostředky z centrálních zdrojů, prostředky z rozpočtů územních samosprávných celků a prostředky získanými ze soukromých zdrojů a vlastních příjmů z hospodářské činnosti. Zdroje ze státního rozpočtu plynou z kapitoly Ministerstva kultury ČR a dalších ministerstev, které se podílejí na financování kultury a dále ze státních fondů. Část prostředků získají kraje, které je dále přerozdělí obcím, subjektům neziskového sektoru i podnikatelským subjektům v oblasti kultury a vlastním zřizovaným organizacím. Na oblast kultury je však v České republice vynakládáno pouze 0,6 % HDP. Přičemž oblast kultury je v této zemi podporována zejména veřejnými zdroji, a to přibližně ze 75 %.

V zájmu kraje je financování kulturních zařízení, zejména divadel, muzeí a galerií, knihoven a kulturních činností týkající se hudby, filmové tvorby a audiovizuálních děl a výstavní činnosti. Kraj vychází ze své vlastní koncepce podpory kulturních aktivit a zejména podpory památkové péče, a tím udržení a rozvoj kulturních památek, které se na jejich území nachází. Naproti tomu se však prostředky, které z jejich rozpočtu plynou na kulturní činnosti, pohybují pouze kolem 2 – 4 % jejich rozpočtu.

Cílem práce je zhodnocení současného stavu způsobů veřejné podpory kultury na úrovni krajů České republiky a nalezení vhodného způsobu poskytování podpory v oblasti kultury z krajů do budoucna.

Pracovní hypotéza zní „veřejná podpora kultury na úrovni krajů České republiky je přínosem v této oblasti pro regionální kulturní subjekty a následně pro občany, zejména prospěšnějším

přístupem k jednotlivým projektům v oblasti kultury jak z pohledu poskytovatele podpory, tak z pohledu příjemce.“

Tato práce se skládá ze tří hlavních kapitol, které jsou dále rozčleněny do tematických podkapitol. Práce je zaměřena na veřejnou podporu kultury. První kapitola diplomové práce nahlíží na teoretickou strukturu podpory kultury jako hospodářského odvětví státu, a to na národní úrovni a posléze na regionální úrovni řízení. Blíže se orientuje na jednotlivé typy organizací, které působí v oblasti kultury v České republice a zejména na Státní kulturní politiku stanovenou na období 2009 - 2014. Druhá kapitola je blíže zaměřena na vybrané kraje, kterými jsou Olomoucký a Moravskoslezský kraj. Zabývá se jejich vztahem ke kultuře v jejich působnosti a poskytovanými výdaji v rámci rozpočtů a dotačních programů, které vyhláší pro oblast kultury. Z jejich rozboru jsou dílčí závěry přeneseny metodou indukce na obecné závěry platné pro ostatní kraje, tímto a výhledem na oblast kultury v České republice do budoucna se zabývá třetí kapitola diplomové práce.

Použitými metodami v diplomové práci jsou zejména popis, zobecnění a rozbor z obecných metod. Ze specifických metod je v práci použita metoda analýzy časových řad, indukce a externí finanční analýza.

Jako zdroje pro vypracování této diplomové práce sloužily odborné publikace zabývající se regionální kulturou a významné dokumenty jednotlivých krajů.

2 Podpora kultury na národní a regionální úrovni

Existuje několik definic pojmu kultura. Z antropologického pojetí v užším smyslu je kultura to, co z lidí dělá myslící bytosti, zahrnuje specifickou sféru společenského života, která obsahuje kulturní vztahy, procesy díky nimž rozeznáváme hodnoty. Z ekonomického hlediska definicí kultury jsou procesy a činnosti v oblasti umění a v péči o kulturní dědictví, které prostřednictvím spotřeby přinášejí uspokojení.

Stanovená definice podle UNESCO zní: „Kultura musí být považována za soubor distinktivních duchovních a hmotných intelektuálních a citových rysů, které charakterizují společnosti nebo společenskou skupinu, kultura zahrnuje vedle umění a písemnictví také způsoby života, soužití, hodnotové systémy, tradice a přesvědčení.“ Stejně tak se k definici kultury staví i kulturní politika ČR, která zní takto: „Kultura je významným faktorem života občanské společnosti, který podstatnou mírou napomáhá její integraci jako celku. Přispívá k rozvoji intelektuální, emocionální i morální úrovně každého občana a plní v tomto smyslu výchovně vzdělávací funkci. Propojuje Českou republiku s vnějším světem, zároveň ji však z něj vyděluje, charakterizuje ji v porovnání s ostatními státy.“

Kultura nemá pouze jeden význam, znamená mnohem více. Za jeden význam kultury lze považovat sociologii, tedy výchovu, vzdělávání člověka, lidské poznávání, nebo jinak řečeno jednání lidí ve společnosti, chování různých sociálních skupin. Dalším významem může být jistá kultivovanost společnosti, schopnost komunikace na jisté úrovni, zkvalitňování mezilidských vztahů. Také se za pojem kultury skrývají náboženská vyznání, různé ideologie, či duchovní sféra. Za jeden z obecných významů kultury je pokládána celá historie lidstva, během níž se utvářela společnost a její hodnoty, ať už hmotné či nehmotné, které se přenášely z generace na generaci a z nichž se vytvořila dnešní moderní společnost. [2, 2008, s. 9-11]

Dnes se nejčastěji setkáváme s pojmy, jako je kulturní dědictví, lidová kultura, umění, populární kultura a také kulturní infrastruktura. Kulturní dědictví je určité dědictví, které vzniklo v minulosti a nyní přispívá k vytváření dnešních společenských hodnot. Je to soubor materiálních i duchovních statků, prvků a představ, jež lidé vytvářejí svou činností. Lidé si po staletí předávají své dovednosti a vědomosti, které se sami pomocí genetiky nepřenášejí. Kulturní dědictví je pouze ta část vžitě kultury předávaná z potomka na potomka, nikoli soudobá kultura ve společnosti. Lidovou kulturu lze rozdělit na tradiční, za jakou je

považována tzv. venkovská kultura, a soudobou lidovou kulturu, například folklór, jež provozují laičtí tvůrci v posledních několika letech. Pod tradiční lidovou kulturu si lze představit zlidovělé písně, či ruční výrobu regionálně i sociálně diversifikovanou. [2, 2008, s. 23-46]

Kulturní infrastrukturou je myšleno vše movité i nemovité, tedy objekty, které zpřístupňují kulturu, budovy muzeí, divadel, knihoven či galerií, dále odborná pracoviště, kde se shromažďují nebo obnovují kulturní díla.

2.1 Management kultury v České republice

Kultura je podporována z více zdrojů. V České republice existují úrovně veřejné podpory národní, regionální a lokální. Na národní úrovni podpory je kultura dotována zejména z Ministerstva kultury, které je také zřizovatelem desítek kulturních institucí, jako například Národní muzeum, Státní opera Praha či Česká filharmonie Praha. Na další úrovni se podporou kultury zabývají krajské orgány a posléze orgány samotných měst a obcí. Podpora je rozložena na základě právní formy dané kulturní instituce, zda se jedná o příspěvkové organizace, organizační složku či například o obchodní společnosti.

Existuje několik možností jak podporovat kulturu. V první řadě je to podpora finanční, ta je zajišťována peněžními prostředky, jež plynou od státu, zřizovatelů, členů a sponzorů (viz níže). Další formou podpory kultury může být podpora sociální. Rozšiřováním kulturních památek nebo kulturních institucí, které jsou otevřeny pro veřejnost, se generují nová pracovní místa a pozice, kultura tedy napomáhá snižování nezaměstnanosti a tím, že je kulturní bohatství dané země předáváno dalším generacím, naplňuje lidské poznání a touhu po společenství a společných tradicích a zvycích.

Základním obecným rozdělením financování kultury je financování z **vládních prostředků**, pomocí dotací, které jsou přiznány institucím a kulturním organizacím, na základě vládou stanovenými požadavky. Finance získané **tržní cestou**, tedy vlastní činností organizací a finance **třetího sektoru**, neboli dárcovské prostředky a mecenášství nadací. [3, 2007, s. 32]

2.1.1 Veřejná podpora

Přímá veřejná podpora se odvíjí od získání prostředků od ziskových subjektů a následné přerozdělení podporovaným subjektům prostřednictvím dotací z veřejných rozpočtů a od získání prostředků od subjektů na rozpočtu nezávislých. Dotace uděluje ministerstvo, krajské a obecní úřady, nebo fondy ustanovené státní správou či samosprávou. Velikosti

dotací jsou závislé na finančním rozpočtu České republiky. „Státní dotační programy na podporu umění jsou koncipovány oborově a strukturovány formálně podle typů projektů. Podpora v oblasti profesionálního umění je udělována především projektům tvůrčím, prezentačním, publikačním či výzkumným.“ [3, 2007, s. 37]

Mezi nezávislé zdroje přímé veřejné podpory se řadí **daně a poplatky**, dále **příjmy z vlastní činnosti**, odvíjející se od právní formy dané kulturní organizace či instituce. Příjmy z vlastní činnosti kulturních organizací však nedosahují ani 25% zdrojů. U **nadací a nadačních fondů** je převažující forma financování rozdělování podle grantů.

Další formou nezávislého zdroje financování mohou být komunální obligace, ale v České republice úvěrování přes cenné papíry v oblasti kultury není příliš rozšířené.

V České republice existují dva **státní fondy** zabývající se oblastí kultury, a to Státní fond kultury, zřízen na základě zákona č. 239/1992 Sb., a Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie, zřízen zákonem č. 241/1992 Sb. Tyto fondy mají charakter finančních institucí, jež se zaručují a garantují kapitál v oblasti kultury a kinematografie. Státní fond kultury spravuje ministerstvo kultury ČR, tedy v jeho čele je ministr kultury, který odpovídá za hospodaření s prostředky Fondu, ale o způsobu a výši čerpání prostředků Fondu rozhoduje volený orgán, jímž je Rada Fondu. Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie je stejně jako druhý fond pod správou ministerstva kultury ČR. Fond byl založen za účelem vytvoření zdrojů pro projekty české kinematografie, podporu tvorby, výroby, distribuce, propagace a také technického rozvoje kin. Významným příjmem fondu je příplatek 1 Kč ke vstupnému do kin, dalším příjmem jsou výtěžky z podpořených projektů a například příjmy z pronájmů a úroků. [37 a 38, 12. 3. 2012]

Dalším nezávislým zdrojem přímé veřejné podpory jsou **dary a sponzorství** od právnických tak i fyzických osob. Jsou zakládány firemní nadace a nadační fondy právě za účelem sponzorování neziskových firem či fyzických osob. Právnická osoba si v České republice může odečíst poskytnutý dar na financování kultury až do výše 5% základu daně z příjmů, jestliže celková hodnota daru činí alespoň 2000 Kč. U fyzické osoby je tomu pak 10 %, pokud hodnota daru přesahuje alespoň 2 % ze základu daně, nebo činí alespoň 1000 Kč. [3, 2007, s. 39]

Veřejné sbírky, pořádané k získání peněžitých i jiných prostředků na předem stanovený veřejně prospěšný účel jako je například rozvoj vzdělání či ochrana kulturních památek, patří

k dalším zdrojům financování kultury v České republice. Veřejnou sbírku však mohou konat pouze obce, kraje či jiné právnické osoby se sídlem na území České republiky.

Nepříliš tradiční je forma financování tzv. fundraising, jehož metodami získávání prostředků na kulturu jsou různé kampaně, setkání, inzerce, také veřejné sbírky a společenské akce. Pomocí fundraisingových aktivit je dosaženo fungujícího systému dárcovství a sponzorování mezi neziskovými institucemi a firmami či fyzickými osobami. Základem fundraisingu je správné nastolení strategií organizací a tím dosažení potřebných prostředků.

Nepřímá veřejná podpora v sobě zahrnuje různé **sociální podpory**, **daňové úlevy** pro umělce a umělecké instituce a daňové úlevy a **zproštění daní** u charitativních dárců a příjemců darů. [3, 2007, s. 37]

2.1.2 Typy organizací zabývajících se kulturní činností

Příspěvkové organizace jsou zřizovány ústředními orgány státu, nebo je zřizují kraje a obce, a to pro neziskové činnosti, které svou složitostí požadují samostatný právní subjekt. Založení příspěvkové organizace je v pravomoci zastupitelstva obce či kraje. Zřizovatel vydává o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která nese náležitosti jako název, sídlo, vymezení hlavního účelu organizace a předmět činnosti, vymezení majetku atd. Organizace vzniká dnem, který určí zřizovatel. Příspěvková organizace musí být zapsána v obchodním rejstříku. Právní úprava organizace se nachází v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, dále v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích a v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích. Příspěvková organizace hospodaří z prostředků, které získá svou hlavní činností a dále z příspěvků od zřizovatele, tedy ústředního orgánu státu či územních samosprávných celků. [40, 12. 3. 2012]

Ministerstvo kultury zřizuje přes třicet příspěvkových organizací, město Ostrava jich zřizuje přes dvacet, patří mezi ně například Národní divadlo moravskoslezské, Janáčkova filharmonie Ostrava či Ostravském muzeum. Obdobně je tomu u dalších ministerstev, měst a obcí, která zřizují příspěvkové organizace zaměřené na kulturní, školské, zdravotnické, sociální a další služby.

Organizační složky nejsou právnickými osobami, mohou být státní nebo územního samosprávného celku. Účelem těchto složek je zabezpečení základních funkcí státu na daném území. Právní úprava organizačních složek je dána v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, dále v zákoně č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky

a jejím vystupování v právních vztazích a zákoně 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla. Státní organizační složky jsou zejména ústřední orgány státní správy, tedy ministerstva, soudy a další instituce, jako je například Grantová agentura ČR. Organizační složky se zřizují zákonem nebo tomu tak učiní přímo orgán státní správy. Státní organizační složky jsou však účetními jednotkami, neboť hospodaří s prostředky ze státního rozpočtu. Příjmy organizační složky jsou zároveň příjmy státního rozpočtu, stejně tak i výdaje. Organizační složky státu povinně zřizují rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb. [40, 12. 3. 2012]

Organizační složky územního samosprávného celku vznikají z rozhodnutí zastupitelstva, tyto složky ovšem nejsou účetní jednotkou a hospodaří jménem svého zřizovatele. Zřizovatel o vzniku organizační složky vydává zřizovací listinu, v níž jsou obsaženy všechny důležité náležitosti. [40, 12. 3. 2012]

Organizační složky volí obce například pro organizace typu dobrovolných hasičů, městské policie, městské či obecní knihovny či městská kulturní střediska. Například město Frenštát pod Radhoštěm zřizuje organizační složku Městské kulturní středisko, jež v sobě zahrnuje dům kultury, městskou knihovnu a kino, město Loštice zřizuje Městské kulturní středisko a Městskou knihovnu. Obce tímto způsobem zajišťují chod obdobných kulturních činností pro potřeby svých občanů. Kraje však využívají formu příspěvkových organizací, oproti organizačním složkám.

Občanské sdružení jsou právnickými osobami, které upravuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Tato právní forma je nejstarší formou nevládní neziskové organizace v České republice. Podle zmíněného zákona občané mohou zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení či odborové organizace a sdružovat se v nich. Sdružení vzniká registrací na Ministerstvu vnitra ČR. Účetnictví může být u těchto sdružení vedeno ve zjednodušeném rozsahu. Do povolených občanských sdružení patří Odborové svazy odborových organizací, organizace zaměstnavatelům svazy zaměstnavatelů, myslivecká sdružení, tělovýchovné jednoty, Sokol, sportovní kluby a ostatní zájmové svazy a spolky, ve kterých zejména probíhají kulturní aktivity. [41, 12. 3. 2012]

Občanských sdružení je v České republice 88 582, na kulturu jsou zaměřena například občanské sdružení Kulturní soužití, o. s., SPOK, o. s., sdružení, jehož cílem je podpora a propagace ostravské kultury, současného ostravského umění, pořádání kulturních akcí a výstavní činnost a další aktivity spojené s cílem sdružení, nebo například Kulturárium, o. s.,

sdružení, které má za cíl trvale oživit brněnskou a okolní kulturní scénu, pomocí realizací projektů zaměřených tímto směrem.

Nadace a nadační fondy jsou právnickými osobami, účelovým sdružením majetku pro dosažení obecně prospěšných cílů. Upravuje je zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a zákon č. 210/2002 Sb., kterým se předchozí zákon mění. Nadace či nadační fond se zřizuje, písemnou smlouvou, jestliže existuje více zřizovatelů, nebo zakládací listinou, pokud je zřizovatel pouze jeden, či závětí. Nadace a nadační fond vzniká dnem registrace v nadačním rejstříku, který vede krajský soud pro společnosti, které mají sídlo v obvodu tohoto krajského soudu. Majetek nadace neboli nadační jmění, souhrn peněžních i nepeněžních vkladů, nadačních darů, nesmí být nižší než 500 000 Kč, a to po celou dobu trvání společnosti. Orgány nadace a nadačního fondu tvoří na základě statutu správní rada, dozorčí rada a revizor, pokud není zvolena dozorčí rada. Nadace vedou účetnictví v plném rozsahu, nadační fondy ale mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Společnost zaniká dnem výmazu z rejstříku. Účel, pro který jsou nadace a nadační fondy zřizovány, je například podpora kultury, podpora a rozvoj duchovních a humanitárních hodnot, podpora vzdělání, sportu, lidových tradic či projektů neziskových organizací na veřejně prospěšnou činnost. [42, 12. 3. 2012]

Existují nadace a nadační fondy, jež se zabývají podporováním nejrůznějších částí kulturního dění. Jsou jimi například Nadace Bohuslava Martinů, která shromažďuje dostupné hudební dokumenty Bohuslava Martinů a materiály o něm, dále ABF – Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, jejíž účel také vychází z názvu nadace, Nadace český fond umění je oporou při vzniku nových děl literatury, divadla, filmu, publicistiky, vědy, rozhlasu, televize a zábavního umění, a další.

Obecně prospěšné společnosti jsou právnické osoby, účelová sdružení majetku, jež jsou založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb. Řídí se podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a zákonem č. 208/2002 Sb., kterým se předchozí zákon mění. Společnost se zakládá smlouvou či zakládací listinou a vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Orgány obecně prospěšné společnosti jsou ředitel, kterého jmenuje a odvolává správní rada, dále dozorčí rada. Pokud společnost vykazuje zisk, nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů orgánů ani zaměstnanců, ale pouze na poskytování služeb společnosti. Účetnictví může společnost vést ve zjednodušeném rozsahu. [43, 12. 3. 2012]

V oblasti kultury působí například Institut pro památky a kulturu, o.p.s., nezisková společnost, která poskytuje poradenství při financování projektů, týkajících se památek a kultury. V olomouckém kraji působí například Kulturní Olomouc, o.p.s., jež podporuje kulturu, festivaly koncerty a informace o kultuře.

Obchodní společnosti, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost či družstva jsou právnické osoby založené za účelem podnikání, ovšem společnost s ručením omezeným a akciová společnost mohou být založeny i za jiným účelem, v tomto případě by účelem bylo provozování kulturních služeb.

Společnost s ručením omezeným zakládá fyzická či právnická osoba, a to zakladatelskou listinou, pokud společnost má více zakladatelů, pak se zakládá společenskou smlouvou. Společnost vzniká dnem zápisu do obchodního rejstříku u rejstříkového soudu a řídí se zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Základní kapitál společnosti je 200 000 Kč. Společnost účtuje v podvojném účetnictví. [44, 12. 3. 2012]

Akciová společnost se obdobně jako s.r.o. řídí podle obchodního zákoníku a je zapsána v obchodním rejstříku. Rozdíl od s.r.o. je u akciové společnosti v jejím základním jmění, které je rozvrženo na akcie o určité hodnotě. Hodnota základního jmění činí u akciové společnosti 2 000 000 Kč. [44, 12. 3. 2012]

Častými obchodními společnostmi v oblasti kultury jsou například domy kultury, které zřizují města, jako své obchodní společnosti, příkladem je Dům kultury města Ostravy, a.s. či další obchodní společnost Ostravské výstavy, a.s.

Dobrovolné svazky obcí, právnické osoby, jsou zakládány za účelem výkonu vybraných veřejnoprávních úkolů. Členy těchto svazků mohou být pouze obce, právní úpravu zajišťuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Dobrovolné svazky obcí jsou zřizovány smlouvou o vytvoření svazku. O vytvoření svazku či vstupu do již vzniklého svazku rozhoduje zastupitelstvo dané obce. Předmětem činnosti svazku mohou být různé oblasti zájmu obcí. Do tohoto okruhu patří i zájem o kulturu, vzhledem k tomu, že obce jsou v České republice nejvýznamnější zřizovatelé kulturních institucí. [45, 12. 3. 2012]

Státní fondy jsou právnické osoby, které jsou založeny za účelem sdružení majetku. Pro kulturní účely byly zřízeny dva státní fondy, a to Státní fond kultury České republiky a Státní fond České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie. Viz předchozí podkapitola 2.1.1 Veřejná podpora.

2.2 Státní kulturní politika 2009 - 2014

Koncepci Státní kulturní politika na léta 2009 – 2014 vydalo Ministerstvo kultury ČR v roce 2009. Úkolem Státní kulturní politiky je rozšířit kulturu na odvětví, které je respektováno jako rovné dalším odvětvím hospodářství. Kultura v sobě zahrnuje ekonomickou hodnotu a je třeba ji náležitě využít. Kromě této hodnoty, má rovněž důležitou hodnotu, a to duchovní. Tato hodnota se však nedá zcela změřit. V koncepci je zformulováno několik cílů a úkolů na základě vize, která vyjadřuje žádoucí stav kultury a roli, kterou by měla sehrát v budoucnosti pro Českou republiku. Vize Státní kulturní politiky zní takto: „Kultura je pro Českou republiku „*jízdenkou do budoucnosti*“: chceme být opět křižovatkou kultur, svoji přirozenou pozici využít svobodným, otevřeným a kreativním způsobem při tvorbě kultury vlastní, ochraně zděděných kulturních hodnot a jejich uplatnění ve všech oblastech života společnosti. Úkolem státu je vytvářet optimální vazby mezi kulturou a všemi oblastmi společnosti a tak obohacovat životy občanů, rozvíjet kreativní schopnosti v hospodářství, výzkumu, vzdělání, motivovat dárcovství i poskytnout dostatečné zdroje a tím posílit konkurenceschopnost země v globálním prostředí.“ [12, 2009, s. 11]

Čtyři cíle, které kulturní politika vytyčuje, v reálném prostředí provádějí obecné strategie. První cíl je nazván **Ekonomická a společenská dimenze**. Tento cíl se snaží využít hmotných i nehmotných hodnot kultury. Efektivněji využívat historické dědictví, uměleckých děl či inovací a kreativity. Důležitou roli představuje posílení kultury v politice vnějších vztahů. **Občanská dimenze – rozvoj osobnosti**, jak je nazván druhý cíl koncepce, zdůrazňuje roli kultury v profesním a osobním růstu jednotlivých občanů. Tento cíl má tedy za úkol posílit vliv kultury ve vzdělání a obohatit tak život občanů, kteří by měli považovat odpovědnost ke kulturním hodnotám za užitečnou věc. Třetím cílem koncepce je **Role státu, krajů a obcí při podpoře zachování a tvorby kulturních hodnot**, tento cíl by měl poskytovat přímou a nepřímou podporu při zachování kulturních hodnot i při vytváření hodnot nových. Státní orgány a instituce, respektive krajské a obecní, mají za úkol materiálně podporovat zachování a vytváření kulturních hodnot. Aby mohl být cíl splněn, je zapotřebí splnit politický závazek, vydávat 1 % ze státního rozpočtu na podporu kultury a také dostatečně využívat prostředky ze strukturálních fondů Evropské unie. Posledním formulovaným cílem je **Role státu při tvorbě pravidel**. Úloha státu je zde jako tvůrce pravidel, zákonodárce a zároveň vykonavatele při uplatňování těchto zákonů. Vzniklá pravidla musí být transparentní, dostatečně srozumitelná, objektivní a neměla by omezovat různorodost, která v kultuře panuje. [12, 2009, s. 12-13]

Státní kulturní politika ČR neopomenula na úkoly a opatření, jež jsou nutná k tomu, aby vymezené cíle mohly být zrealizovány. Dohromady ke všem cílům bylo vymezeno 44 úkolů a opatření.

Analýza dosavadního stavu sektoru kultury dokládá přínos zejména oboru Výroba a vysílání rozhlasových a televizních programů, podobně je tomu u oboru Výroba a distribuce filmů. Naopak pod průměrem se nachází produktivita oboru Koncerty, divadla, tvůrčí umělecká činnost a obor Činnost knihoven, muzeí, galerií, zooparků a botanických zahrad. Skutečnost je ale taková, že tyto obory lze hůře ocenit a vyjádřit tak jejich skutečnou hodnotu, kterou do ekonomiky přináší. [12, 2009, s. 37]

SWOT analýza kultury ČR provedená Ministerstvem kultury ČR v rámci koncepce Státní kulturní politiky ukázala, že mezi silné stránky českého kulturního prostředí patří zavedené způsoby financování a ekonomické podpory, které se uskutečňují pomocí dotací ze zdrojů Ministerstev, krajů a Evropské unie. Silnou stránkou je také přesun pravomocí z Ministerstva kultury ČR na krajské orgány. Stav kulturní infrastruktury se nadále zlepšuje, stejně tak je tomu u samotných kulturních činností. V České republice je dostatek divadel, knihoven, orchestrů, muzeí, festivalů a dalších možností nabídky kulturních služeb. Využití informací a komunikačních technologií je taktéž považováno za silnou stránku českého kulturního prostředí. Organizace, obce, sdružení obcí, nestátní neziskové organizace a další subjekty, které se v české kultuře objevují, spolu prospěšně spolupracují, a to na krajských, národních i mezinárodních úrovních. Česká republika podporuje vzdělávací instituce, které vedou mimoškolní a volnočasové aktivity v oblastech umění, knihovnictví, informačních technologií a dalších oblastech kultury. Slabými stránkami naopak u českého kulturního prostředí je nedostatek finančních prostředků a to ve všech oblastech a oborech. Státní granty jsou udíleny pouze na krátkou dobu a se zpožděním, také bývají neprůhledné a bez jasně daných kritérií, pro jejich získání. Existuje pouze malá podpora občanských sdružení a lokálních kulturních center. I přes silnou stránku využívání informačních a komunikačních technologií, jejich stav je však slabou stránkou, neboť chybí dostatečná modernizace a tak je stav těchto technologií zastaralý. Mezi slabé stránky kulturního prostředí v České republice dále patří management kultury, ve kterém je nedostatek odborníků a personálu vůbec, pravděpodobně z důvodu nedostatku financí, na jejich udržení. Slabinou je také malý zájem společnosti o kulturu. Legislativa v této oblasti je nedostatečná, například nejsou definovány kompetence nestátních neziskových a příspěvkových organizací. Velkou příležitostí v české kultuře je soustředěnost kulturních památek na území České republiky a s tím související kulturní dědictví této země.

Za příležitost lze považovat dotační politiku Ministerstev, měst a obcí a přílivu prostředků ze zahraničí. Se zahraničím je také spojována možnost další spolupráce v oblasti kultury a vývozu české kultury ze země. Za hrozbu je pak považován nedostatek fondů a finančních prostředků na kulturu, v níž stejně jako v dalších odvětvích rostou náklady. Bohužel zde existuje příliš komplikovaná administrativa, která znemožňuje realizaci některých projektů. Hmotné kulturní dědictví je ve špatném stavu, neboť systém státní památkové péče není kvalitní. Hrozbou je také přístup populace ke kultuře, který je spíše orientován jiným směrem než ke zhodnocování kulturního prostředí. [12, 2009, s. 46-50]

Za klíčové v rozvoji kultury jako ekonomického odvětví, jsou považovány rozvojové dokumenty, a to na národní i regionální úrovni. Patří sem, zejména Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu České republiky 2005-2013, Strategie účinnější podpory kultury, Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007-2013, a další koncepce, strategie a smlouvy či jiné kulturní dohody.

2.3 Financování a organizace kultury na národní úrovni

Na národní úrovni je kultura podporována ústředními orgány státní správy, neboli ministerstvy, zejména oblast kultury zajišťují Ministerstvo kultury ČR, Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

2.3.1 Ministerstvo kultury ČR

Kultura v jednotlivých regionech je podporována z více zdrojů. Jedním z hlavních zdrojů je ministerstvo kultury, jehož cílem je, aby finance ze státního rozpočtu, jež plynou do státních kulturních institucí, dosahovaly optimálních výsledků. Kulturu chápe jako důležitý faktor při rozvoji celé společnosti. Ministerstvo se zavazuje dbát o kulturní dědictví České republiky a jeho další zprostředkování veřejnosti. Mezi oblasti ministerstva se řadí kulturní dědictví, profesionální umění, literatura a knihovny, církve a náboženské společnosti, média a audiovizuální, státní fondy, autorské právo, zahraniční vztahy, Evropská unie a také výzkum a vývoj. Do těchto oblastí pak zasahuje pomocí navrhování legislativy, opatření týkající se jednotlivých kulturních sporů, dále prostřednictvím uplatňování nástrojů na podporu dotační a příspěvkové politiky ze státního rozpočtu. Ministerstvo kultury spolupracuje nejen s kraji a obcemi, ale i s ostatními státy. Usiluje o maximálně účinnou kooperaci mezi těmito institucemi, tak aby bylo vytvořeno prostředí, ve kterém je občan uspokojen v rámci kulturních potřeb a ve kterém se do tohoto procesu může sám zapojit, ať už z hlediska samotného umění či finanční nebo jinou podporou určité oblasti kultury. [11, 14. 3. 2012]

Rozsáhlý je grantový a dotační program Ministerstva kultury, který je rozčleněn podle jednotlivých zaměření v oblasti kultury. V rámci těchto programů jsou podpořené jednotlivé projekty, jež se účastní výběrových řízení. Pro rok 2012 jsou to například programy Knihovna 21. století, Veřejné informační služby knihoven, Program podpory rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin, Program významných a mimořádných akcí, a další.

Dalšími způsoby podpory ministerstva je udělování nejrůznějších cen. V oblasti profesionálního umění se jedná o Státní cenu za literaturu, Státní cenu za překladatelské dílo, Cenu za nejkrásnější českou knihu roku, ceny za přínos v oblasti divadla, hudby a výtvarného umění a architektury.

Ministerstvo kultury ČR zřizuje příspěvkové organizace, které zaštiťují památky, muzea, galerie, knihovny, divadlo, hudbu a další kulturní činnost.

Národní památkový ústav je státní příspěvkovou organizací, která se zabývá odbornou a výzkumnou organizací památkové péče. Ústřední pracoviště, které řídí činnost Národního památkového ústavu, sídlí v Praze. Organizačně následná územní odborná pracoviště mají vymezenou působnost v rámci kraje, ve kterém sídlí. Pracoviště jsou tvořena odbornou sekcí památkové péče, provozně ekonomickou sekcí a sekcí správ památkových objektů. Národní památkový ústav spolupracuje s kraji prostřednictvím územních odborných pracovišť, která jsou v daných krajích umístěna do města, jež má velmi významné památkové rezervace, tedy jsou strategicky umístěna do dostupných míst pro vlastníky památkových objektů. Spolupráce s kraji spočívá především v rozdělování finančních příspěvků zacílených na obnovu kulturních památek. Dále ústav spolupracuje s vysokými školami na vzdělávacích programech zaměřených na oblasti památkové péče nebo na organizování odborných akcí. Národní památkový ústav vede ústřední seznam kulturních památek ČR, analyzuje stav a vývoj státní památkové péče, zpracovává podklady, koncepce památkové péče, organizuje a vykonává vědecké a výzkumné aktivity památkové péče a další související úkoly, které jsou zahrnuty v jeho statutu. [27, 16. 3. 2012]

Další příspěvkovou organizací Ministerstva kultury je **Národní muzeum**, které je také největším muzeem v ČR a mezi jehož hlavní úkoly patří tvorba sbírek, vědecká, osvětová a metodická činnost. Národní muzeum tvoří pět odborných ústavů, a to Přírodovědecké muzeum, Historické muzeum, Knihovna Národního muzea, Náprstkovo muzeum a Muzeum české hudby a dále útvar provozně technický a Odbor pro centrální sbírkotvornou a výstavní

činnost. Stejně tak se touto činností zabývají další muzejní státní příspěvkové organizace, které jsou specifickěji zaměřené na jiné kulturní či průmyslové oblasti. Jsou jimi Národní technické muzeum, Památník národního písemnictví, Moravské zemské muzeum, Muzeum umění Olomouc, Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Technické muzeum v Brně, Slezské zemské muzeum, Husitské muzeum v Táboře, Muzeum romské kultury v Brně, Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Muzeum Jana Amose Komenského v Uherském Brodě, Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou, Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi, Památník Lidice, Památník Terezín.

Ministerstvo kultury zřizuje dvě galerie jako státní příspěvkové organizace, a to **Národní galerii v Praze** a **Moravskou galerii v Brně**. Účelem těchto galerií je prostřednictvím uměleckých děl vnést do společnosti umělecké, citové či jiné vnímání našeho okolí. Obě galerie jsou výzkumnou organizací, které provádí základní a aplikovaný výzkum, a výsledky dále šíří přes výuku, publikace, výstavy či jiná metodika. Galerie shromažďují, evidují, zpracovávají a zpřístupňují umělecká díla, ať už malířská, sochařská nebo grafická, veřejnosti.

Knihovny, které Ministerstvo kultury ČR zřizuje, jsou Národní knihovna ČR, Moravská zemská knihovna v Brně a Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana. **Národní knihovna ČR** je knihovna s univerzálním knihovním fondem, se specializovanými fondy, která trvale uchovává konzervační a historický fond. Poskytuje knihovnické a informační služby všem, nachází se v centru knihoven České republiky a s tím vykonává své činnosti v oboru.

Důležitým faktorem v kultuře je divadlo a hudba, proto Ministerstvo kultury zajišťuje i další příspěvkové organizace v tomto oboru. Reprezentativní scénou České republiky je **Národní divadlo**, pod jehož správu patří pět scén, kromě Národního divadla je to Stavovské divadlo, Státní opera, Nová scéna a Divadlo Kolowrat. Národní divadlo se zaměřuje jak na klasickou tvorbu, tak na moderní světovou tvorbu. Dále je to Institut umění – Divadelní ústav, Česká filharmonie a Pražský filharmonický sbor.

Příspěvková organizace **Národní filmový archiv** je určen ke shromažďování, ochraně, vědeckému zpracování a využívání audiovizuálních archiválií. Dokumentuje národní filmovou produkci a filmové umění. Stejně jako u dalších příspěvkových organizací, které rozvíjejí kulturu, i v Národním filmovém archivu Grantová agentura a Ministerstvo kultury podporuje projekty a programy zaměřené na výzkumnou činnost a aktivity obohacující české kulturní dědictví. [25, 16. 3. 2012]

Národní informační a poradenské středisko pro kulturu má podporovat rozvoj kultury, zaměřuje se na neprofesionální umělecké aktivity a estetickou výchovu dětí a mládeže, odborně pomáhá orgánům a pracovníkům územních samospráv, státní správě, občanským sdružením a dalším subjektům regionální kultury. Provádí výzkumnou činnost v oblasti kultury a odbornou činnost, která se týká veřejných služeb kultury v sociálně-ekonomickém rozvoji regionů. [26, 16. 3. 2012]

Poslední zřizovanou příspěvkovou organizací Ministerstva kultury je **Národní ústav lidové kultury**, posláním této organizace je péče o tradiční a lidovou kulturu na území celého státu. Kromě výzkumné činnosti, se organizace zabývá folklórními a vzdělávacími akcemi a poradenstvím v této oblasti. V oboru lidové kultury má tento ústav nezastupitelnou funkci.

Schematicky jsou příspěvkové organizace Ministerstva kultury ČR zobrazeny v příloze č. 1.

2.3.2 Ministerstvo zahraničních věcí

Kultura je jedním z nástrojů zahraniční politiky, které Česká republika využívá k prezentaci v zahraničí a k vytváření obrazu, jenž by byl pro ni příznivý. Ministerstvo zahraničních věcí má vlastní Odbor pro kulturu, komunikaci a prezentaci. Přípravuje a jedná o mezinárodních kulturních dohodách, podílí se na plánech kulturních akcí, jako například putovní výstavy, organizačně zajišťuje kulturní projekty a multilaterální kulturní akce, mezi které patří například Pražské jaro. Dalším úkolem Odboru pro kulturu, komunikaci a prezentaci je spolupráce s nevládními organizacemi v České republice a spolupráce s krajany ve světě. Na základě výběrového řízení jsou poskytovány dotace neziskovým organizacím na mezinárodní kulturní činnost. Dotace nedosahují velké výše, v roce 2010 byl poskytnut přibližně 1 mil. Kč. Na rok 2012 Ministerstvo zahraničních věcí vyhlašuje výběrové řízení na projekty: „Podpora projektů tuzemských NNO zaměřených na spolupráci se zahraničím“, dále na „Asistenční pomoc českým krajským komunitám v zahraničí“ a „Podporu uchování české jazykové a kulturní svébytnosti krajských komunit v zahraničí; péče o nemovité památky v zahraničí se vztahem k českému kulturnímu dědictví.“ O něco více financí je přidělováno pomocí peněžních darů, které v roce 2010 činily 15 mil. Kč. Usnesením vlády České republiky č. 960/2011 byl schválen další ročník programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí na léta 2011 až 2015 a krajským spolkům budou v tomto roce 2012 poskytnuty peněžní dary také ve výši 15 mil. Kč. [14, 14. 3. 2012]

Příspěvkové organizace, které ministerstvo zřizuje a spravuje, tzv. Česká centra, rozvíjí a podporují prezentaci České republiky ve všech oblastech kultury, vědy a školství, obchodu

a cestovního ruchu, zajišťují kulturní dialog se zahraničním prostřednictvím 24 poboček, jež se nacházejí na třech kontinentech. Tyto centra prosazují českou kulturní scénu v mezinárodním měřítku, a to v několika odvětvích, jimiž jsou výtvarné umění, architektura, design, móda, scénická umění, film, hudba a literatura. Česká centra se odvětví výtvarného umění zaměřují na tradiční umělce i na mladou uměleckou scénu, podporují je na mezinárodních veletrzích výtvarného umění a dalších významných akcích a výstavách. V dalších odvětvích centra spolupracují s prestižními odborníky, tuzemskými přehlídkami a soutěžemi a ukazují v zahraničí to nejlepší z českého grafického, módního a průmyslového designu. Zajišťují vystoupení českých divadel, tanečních a hudebních souborů v zahraničí, pořádají filmové projekce českých hraných i dokumentárních filmů a podporují jejich účast na mezinárodních filmových festivalech, podobně se zaměřují na šíření české hudby a literatury. V roce 2010 se Česká centra účastnila 489 akcí. [6, 16. 3. 2012]

2.3.3 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je dalším ústředním orgánem státní správy, který podporuje kulturu na národní úrovni, posléze na regionální úrovni. Ministerstvo zajišťuje státní správu pro předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, vědní politiku, výzkum a vývoj a také mezinárodní spolupráci v těchto oblastech. Různé úrovně školství zajišťují nejen vzdělávání, ale také výchovnou a kulturní činnost. Zapojují další generace lidí do kulturního prostředí, seznamují je s kulturním dědictvím této země, s jeho tradicemi a rozvíjí kulturní činnosti a nadání lidí prostřednictvím uměleckých škol a školských zařízení, která napomáhají utvářet a rozvíjet kulturní bohatství nejen v České republice. Patří sem například vzdělávání na konzervatořích či základní umělecké školy, které podporují nejen výuku uměleckých činností, ale také různé soutěže a akce v této oblasti. Ministerstvo do této oblasti zasahuje nejen tvorbou legislativy, ale také finanční podporou, a to prostřednictvím dotací a grantů, kterých se mohou organizace účastnit.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci zahraniční spolupráci v oblasti kultury, která spadá pod jeho působnost, sjednává mezinárodní smlouvy a prováděcí programy ke kulturním dohodám, resortní smlouvy, které sjednává s partnerskými ministerstvy v zahraničí a také smlouvy o uznávání dokladů o vzdělání. Důležitou činností, kterou ministerstvo zprostředkovává je udržování vztahů s krajany v zahraničí a to tím, že se zaměřuje na programy, které se snaží o zachování znalosti českého jazyka a poskytuje stipendia na výuku českého jazyka. V rámci svých možností, tedy ministerstvo zabezpečuje šíření češtiny

a literatury v zahraničí. Přes přednášející učitele českého jazyka a literatury v zahraničí tvoří povědomí o českém kulturním dědictví a situaci v České republice. Oblast spolupráce v rámci kultury však na ministerstvu není blíže specifikována, je proto prováděna pouze přes oblast vzdělávání. [46, 2010, s. 7]

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci programu Podpora českého kulturního dědictví v zahraničí, který byl schválen na léta 2006 – 2010, v roce 2010 poskytlo finance ve výši 36 944, 85 tis. Kč. V rámci programu byl financován projekt Podpora kulturního dědictví v zahraničí, který obsahuje Krajský vzdělávací program a Podpora výuky českého jazyka a literatury v zahraničí včetně vysílání lektorů a učitelů, dále byla financována úhrada jazykových a metodických kurzů češtiny pro krajanů, studium krajanů ve veřejných vysokých školách v ČR a poskytnuty dotace na studium studentky z řad krajských komunit. [13, 14. 3. 2012]

2.3.4 Zahraniční spolupráce v oblasti kultury

Mezinárodní spolupráce bere ohled na kulturní politiky jednotlivých států, na kulturní diverzitu, odlišnosti, které v zemích existují a na kulturní dědictví, které mají k dispozici, a zároveň tyto aspekty využívá ke spolupráci na poli umění, při putovních výstavách, na projektech a koprodukční činnosti, festivalech a veletrzích. Na národní úrovni jsou v České republice zahraniční spolupráce pověřeny Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo kultury a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Česká republika jako člen Evropské unie utvrzuje vztahy s dalšími členskými státy. Na tuto spolupráci jsou vynakládány zdroje ze strukturálních fondů a komunitárních programů EU. [46, 2010, s. 2]

Zahraniční politika České republiky je vykonávána pomocí mezinárodních smluv. V oblasti kultury jsou tyto smlouvy nazývány kulturní dohody, jejich povaha je vládní a jsou výchozí pro realizování spolupráce v oblasti kultury a školství. Pokud je to potřebné, stanoví se ke kulturním dohodám tzv. prováděcí předpisy, jež určují hlavní cíle vzájemné spolupráce, dobu, na kterou jsou dohody sjednány a organizační a finanční pravidla týkající se vzájemných výměn. Další formou zahraničních smluv jsou bilaterální smlouvy, a to prezidentské, vládní nebo resortní.

V České republice existuje přibližně 90 kulturních dohod a jiných mezinárodních smluv v oblasti kultury, které jsou uzavřeny s 28 státy Evropy, s 15 státy Ameriky, s 19 státy Asie a s 15 státy Afriky. Se Slovenskem má Česká republika například dohodu o výměně některých předmětů kulturního dědictví, s Peru spolupracuje na Programu spolupráce

v oblasti kultury, školství, vědy a sportu na léta 2010 – 2012, nebo například s Indií kooperuje v rámci Programu spolupráce mezi Ministerstvem kultury České republiky a Ministerstvem kultury Indické republiky na léta 2010 – 2012. [46, 2010, s. 15-17]

2.4 Financování a organizace kultury na regionální úrovni

Na regionální úrovni se podporou kultury zabývají v rámci veřejné podpory právnické osoby zřizované veřejnou správou, tedy příspěvkové organizace zřizované obcemi a kraji, organizační složky obcí a obce prostřednictvím obecních úřadů, z části i státní příspěvkové organizace.

2.4.1 Regionální kultura

Regionální kultura neznamena pouze místní umění, ale zahrnuje také činnost knihoven, muzeí, galerií a divadel, vzdělávací akce kulturních domů, nevládních neziskových organizací či akce pořádané kraji či obcemi jako jsou například festivaly a jiné slavnosti.

Kultura má vliv na rozvoj obcí, měst či regionů, a to tím, že přispívá k rozvoji člověka, jeho intelektu, zaměstnáváním volného času různými aktivitami, kromě sociální funkce, lze říci, že napomáhá integrovat jednotlivce do společnosti, může mít tudíž i preventivní funkci, předcházet nárůstu kriminality, která se také objevuje tam, kde lidé nemají větší možnost se sami realizovat ve společnosti. Důležitá funkce kultury je funkce ekonomická, kdy obce těží z kultury v jejich oblasti. Nejedná se pouze o příjmy, které plynou do jejich rozpočtů, ale také například o další pracovní místa, které kulturní zařízení nabízejí, a tím napomáhají ke snížení nezaměstnanosti. [1, 2009, s. 181]

Obce či regiony mohou rozvíjet kulturu ve své působnosti, tam kde k tomu již nějaké prostředky jsou, neboli pokud má region kulturněhistorický potenciál. Tento pojem zahrnuje rozmístění kulturního dědictví, které v oblasti vzniklo již před více lety, či určité specifikum, něco neobvyklého, co se v každém regionu nenachází a co může pomoci rozvíjet kulturní podvědomí obyvatel nejen toho daného území, ale i návštěvníků z dalších oblastí. Konkrétním kulturněhistorickým potenciálem mohou být kulturní památky, které nejsou velmi využívány, nebo ve velkém povědomí.

Různorodost kulturního dědictví vznikla na základě více faktorů, za základní se považuje politický vývoj daného území v minulosti, ekonomická vyspělost, jak dalece je oblast urbanizována, jak je v daném prostředí nahlíženo na hmotné a nehmotné zázemí, jaké jsou preference obyvatel, přírodní podmínky či náboženské vyznání obyvatel a sociální sféra.

Jiným aspektem rozlišnosti nemovitých památek je jejich funkce. Dnes plní objekty funkci památnou, dříve však sloužily k bydlení, výrobě, rekreaci nebo například k dopravě. Mimo nemovité kulturní památky mají v regionální kultuře své místo také drobné památky, zděné či kamenné stavební upomínky. Nejčastěji jsou to kaple, zvonice, morové a mariánské sloupy, kříže či další pomníky. Významnými památkami, které jsou od těch tradičních, jako jsou hrady, zámky, tvrze a sakrální památky, kterých je v České republice mnoho, opomíjeny, jsou technické památky. V minulosti byl rozvoj průmyslu v České republice na relativně vysoké úrovni, za což lze vděčit nerostným a dalším přírodním zdrojům, jež se na našem území nacházejí. Některé průmyslové objekty se daří zachránit, změnit na muzea a turistické atrakce či pro jiné účely. [1, 2009, s. 182-237]

Úroveň kulturní infrastruktury v daném regionu je důležitým nástrojem rozvoje a realizace kulturních aktivit na tomto území. Vzdělání nelze realizovat bez dostatečného zabezpečení jednotlivých úrovní škol a školských zařízení, stejně tak kulturu nelze uskutečnit bez divadel, kin, knihoven, muzeí, galerií, hvězdáren a planetárií, skanzenů a dalších nutných zařízení, k tomu, aby byly pokryty všechny možnosti, které kultura nabízí.

Kraje a velké obce mohou mít zřízeny dotační politiky v oblasti kultury, je to většinou dáno objemem prostředků, kterým územně samosprávné celky disponují. Přes dotační nebo také grantovou politiku krajů a obcí jsou poskytovány finance nevládním neziskovým organizacím, jako je například sdružení občanů, nejčastěji formou účelové dotace. Tyto dotace jsou subjektům poskytovány na základě podaných projektů, z nichž se určí, jakou mírou jsou pro dané kraje či obce prospěšné. O tom kolik bude z daného rozpočtu poskytnuto, rozhoduje zastupitelstvo nebo rada územně samosprávného celku, dále také rozhodují, za jakých podmínek lze dotace čerpat. Pro tento způsob podpory je však nutné stanovit kvalitní kritéria pro poskytování dotací, důležité je také kolik financí je možné z rozpočtu daného kraje či obce poskytnout a neopomenutelné je zpracování a realizování podaných projektů na kulturní činnost. Územně samosprávné celky však o postupu při poskytování dotací nerozhodují pouze podle vlastních pravidel, ale opírají se o zákony, které předepisují určité postupy v této oblasti. Hlavním zákonem, kterým se obce musí řídit je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, pro kraje je to zákon č.129/2000 Sb., o krajích, dále zákon č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a dalším podstatným zákonem je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Kraje či obce vytváří kulturní strategii rozvoje svého území. Ta obsahuje soubor nástrojů, které uvádějí strategii do praxe. Jedním z nástrojů je poskytování infrastruktury, hmotný i nehmotný kulturní kapitál podporuje celou řadu kulturních aktivit v kraji, či obci. Veřejná infrastruktura, jako je doprava a komunikace, finanční služby, informace o trhu, jsou důležité pro tvůrčí činnost. Dalším nástrojem je samozřejmě financování a investování, pracovní kapitál pro podnikání v oblasti kultury může být důležitým předpokladem pro úspěšné vybudování a růst kulturních zařízení na daném území. Vláda poskytováním pobídek pro malé podniky, prostřednictvím inkubátorů a pro velké podniky prostřednictvím cílených veřejných či soukromých partnerství, může být užitečná při stimulaci místních kreativních seskupení. Dalším nástrojem je budování kapacit na místní úrovni, řízení kulturních aktivit na místní úrovni je výhodnější, ale vyšší úrovně vlády mohou prostřednictvím strategií zaměřených na budování kapacit obcí řešit své záležitosti. Důležitá je také jurisdikční spolupráce a podpora základní umělecké tvorby. [4, 2010, s. 143]

2.4.2 Analýza krajů České republiky

Česká republika je členěna na územní samosprávné celky, a to vyšší, jež tvoří 14 krajů (viz obr. 2.1) a nižší, tedy obce. Působnost krajů je vymezena v zákoně č. 129/2000 Sb., o krajích a v zákoně č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

Obr. 2.1 Vyšší územní samosprávné celky České republiky

Zdroj: převzato z www.cs.wikipedia.org, dne 12. 4. 2012

Tab. 2.1 Přehled příspěvkových organizací zřizovaných kraji za rok 2011

Kraj	Počet obyvatel k 31. 12. 2011	Počet PO v oblasti kultury	Výdaje na kulturu v roce 2011 (v tis. Kč)	Provozní příspěvek PO v roce 2011 (v tis. Kč)
Praha	1 241 273	19	2 302 012	957 838 (k dispozici údaj pouze za rok 2010)
Středočeský	1 279 128	19	230 053	219 353
Jihočeský	639 099	12	267 601	181 364
Plzeňský	571 664	13	223 868	195 268
Karlovarský	303 107	8	106 781	76 120
Ústecký	827 992	13	196 785	153 000
Liberecký	438 558	5	132 000	89 300
Královéhradecký	553 805	10	149 050	123 850
Pardubický	516 378	6	102 890	78 693
Vysočina	511 925	9	154 367	108 833
Jihomoravský	1 166 179	7	214 694	103 981
Olomoucký	638 591	8	193 132	125 432
Moravskoslezský	1 230 534	7	232 963	184 700
Zlínský	588 990	7	139 062	110 112
CELKEM	10 507 223	143	4 645 258	1 750 006

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.czso.cz a z výročních zpráv krajů, dne 20. 4. 2012

Kraje České republiky se velmi liší v počtu obyvatel, od čehož se odvíjí i počet jednotlivých příspěvkových organizací v oblasti kultury, které kraje pro občany zřizují. Nejvíce příspěvkových organizací v oblasti kultury zřizuje Praha a Středočeský kraj, dále kraj Plzeňský a Ústecký. Provozní příspěvky, které plynou od zřizovatelů jednotlivých organizací, se ve výši částek v jednotlivých krajích velmi neliší, a to i přes různý počet zřizovaných organizací. Například Jihočeský kraj, který zřizuje 12 příspěvkových organizací v oblasti kultury, poskytl v roce 2011 příspěvek ve výši 181 364 tis. Kč a Moravskoslezský kraj se sedmi kulturními příspěvkovými organizacemi, přispěl ve výši 184 700 tis. Kč.

Tab. 2.2 Přehled výdajů na kulturu jednotlivých krajů vzhledem k celkovým výdajům krajů v roce 2011 (v tis. Kč)

Kraj	Celkové výdaje	Výdaje na kulturu	V %
Praha	58 388 136	2 302 012	4
Středočeský	16 437 544	230 053	1,4
Jihočeský	11 165 759	267 601	2,4
Plzeňský	4 572 596	223 868	4,9
Karlovarský	6 041 983	106 781	1,8
Ústecký	12 771 883	196 785	1,5
Liberecký	2 574 415	132 000	5,1
Královéhradecký (návrh)	3 195 653	149 050	4,6
Pardubický	7 557 784	102 890	1,4
Vysočina	8 590 775	154 367	1,8
Jihomoravský	16 491 604	214 694	1,3
Olomoucký	4 376 404	193 132	4,4
Moravskoslezský	18 737 245	232 963	1,2
Zlínský	8 665 312	139 062	1,6

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z rozpočtů a výročních zpráv krajů, dne 20. 4. 2012

Tab. 2.3 Přehled výdajů na kulturu jednotlivých krajů vzhledem k celkovým výdajům krajů v roce 2010 (v tis. Kč)

Kraj	Celkové výdaje	Výdaje na kulturu	V %
Praha	60 991 565	2 296 075	3,8
Středočeský	15 695 789	235 066	1,5
Jihočeský	9 892 531	263 597	2,7
Plzeňský	4 268 059	259 750	6
Karlovarský	5 758 588	100 058	1,7
Ústecký	12 685 928	171 791	1,3
Liberecký	2 143 950	90 183	4,2
Královéhradecký	9 048 920	159 173	1,8
Pardubický	7 831 949	117 567	1,5
Vysočina	10 011 193	138 885	1,4
Jihomoravský	15 331 165	213 907	1,4
Olomoucký	4 038 310	189 251	4,7
Moravskoslezský	16 710 870	248 566	1,5
Zlínský	8 981 215	140 648	1,6

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z rozpočtů a výročních zpráv krajů, dne 20. 4. 2012

Tab. 2.4 Přehled výdajů na kulturu jednotlivých krajů vzhledem k celkovým výdajům krajů v roce 2009 (v tis. Kč)

Kraj	Celkové výdaje	Výdaje na kulturu	V %
Praha	48 880 295	2 621 613	5,4
Středočeský	18 764 474	341 498	1,8
Jihočeský	10 617 371	285 730	2,7
Plzeňský	4 147 288	304 191	7,3
Karlovarský	2 955 953	118 993	4
Ústecký	12 205 151	196 976	1,6
Liberecký	2 504 280	115 193	4,6
Královéhradecký	9 512 698	203 606	2,1
Pardubický	7 888 812	297 992	3,8
Vysočina	8 507 732	169 115	2
Jihomoravský	15 483 231	207 564	1,3
Olomoucký	3 963 230	198 244	5
Moravskoslezský	17 104 964	279 766	1,6
Zlínský	9 287 523	144 123	1,6

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z rozpočtů a výročních zpráv krajů, dne 20. 4. 2012

Přestože kraje mají různé výdaje ze svých rozpočtových prostředků, na oblast kultury kraje ČR vydávají až na menší rozdíly stejný objem prostředků. Pokud nepočítáme výdaje na kulturu Prahy, u které jsou celkové výdaje několikanásobně vyšší než u ostatních krajů, v roce 2011 činily průměrné výdaje na kulturu 180 250 tis. Kč, v roce 2010 dosahovaly výše 179 111 tis Kč a v roce 2009 dokonce 220 230 tis. Kč. Lze tedy říci, že za poslední dva roky se výdaje na kulturu snižují.

V procentuálním výhledu výdajů na oblast kultury lze kraje rozdělit do dvou skupin. Jedna skupina krajů vydává na kulturu do 2 – 3 % celkových výdajů, druhá skupina se pohybuje za období 2009 až 2011 mezi 4 – 7 % celkových výdajů kraje. Pouze kraj Plzeňský, Liberecký, Královéhradecký a Olomoucký a Praha vydávají na oblast kultury ve své působnosti přes 4 % celkových výdajů kraje. V roce 2009 dokonce Plzeňský kraj financoval oblast kultury 7, 3 % z celkových výdajů kraje, v roce 2010 to však snížil na 6 %, a v roce 2011 pouze na 4, 9 %.

Od roku 2009 do současnosti kraje zřizují stejný počet příspěvkových organizací v oblasti kultury. Jejich příspěvky těmto organizacím se za poslední roky velmi neliší. Během sledovaného období 2009 až 2011 se pořadí kultury v prioritních oblastech kraje nemění.

Lze tedy říci, že kraje se vesměs staví k oblasti kultury velmi podobně a jen málo z nich se na toto odvětví hospodářství a součást každodenního života obyvatel dívá jinak.

2.5 Podpora kultury na nadnárodní úrovni

2.5.1 Podpora kultury ze zdrojů Evropské unie

Česká republika může čerpat finanční prostředky na oblast kultury z evropských programů a fondů. V současnosti existují dva programy, které se soustředí na rozvoj kultury, a to Program Kultura (2007 – 2013) a Program Media 2007 (2007-2013). Kromě těchto programů, lze čerpat prostředky i z dalších programů, které již ale nejsou zcela zaměřeny na kulturu, ale zaměřují se na vzdělávání, výzkum, regionální rozvoj či nové technologie.

Program Kultura (Culture) 2007 – 2013 navazuje na předcházející program Culture 2000, jež měl částečně financovat mezinárodní projekty v oblasti kultury. Hlavním cílem je zhodnocení evropského občanství, kulturního prostoru, formou rozvoje kulturní spolupráce mezi tvůrci, kulturními aktéry a kulturními institucemi v zemích účastnících se programu. Program vychází ze smlouvy ustavující Evropské společenství, v němž se Evropská unie zavázala přispívat ke kulturnímu rozkvětu členských zemí a k respektování jejich regionální rozmanitosti, ale i ke zviditelnění společného kulturního dědictví. Program obsahuje tři podcíle, jimiž jsou mobilita umělců a kulturních pracovníků, mobilita uměleckých děl a mezikulturní dialog. Rozpočet tohoto programu činí 400 mil. eur. Organizace zapojené do programu jsou nejen příspěvkové organizace a neziskové organizace, ale i soukromé organizace. [46, 2010, s. 26]

Program Media je koncipován na období 2007 – 2013 s rozpočtem 755 mil. eur. Tento program se soustředí na podporu evropského audiovizuálního odvětví. Program se zaměřuje na všechny fáze vzniku a šíření audiovizuálních děl. Program si klade za cíle „chránit a posilovat evropskou kulturní a jazykovou rozmanitost a evropské kinematografické a audiovizuální dědictví, zaručit jeho dostupnost veřejnosti a podporovat mezikulturní dialog, zvýšit oběh a sledovanost evropských audiovizuálních děl uvnitř Evropské unie i mimo ni a posílit konkurenceschopnost evropského audiovizuálního odvětví v rámci otevřeného a konkurenčního trhu příznivého pro zaměstnanost.“ Prováděním programu je pověřena Komise. [46, 2010, s. 27]

Kromě programů Kultura a Media, lze čerpat prostředky ze Strukturálních fondů Evropské unie, mezi něž patří Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond.

Mezistupněm mezi fondy a příjemci prostředků jsou operační programy, strategické dokumenty, které obsahují priority zájmů členských zemí. Česká republika má 26 operačních programů, které jsou rozděleny na oblasti dopravy, vědy a vzdělání, zaměstnanosti a životního prostředí a dále podle regionů soudržnosti.

2.5.2 UNESCO

United Nations Educational, Scientific and Cultural organization, neboli organizace pro výchovu, vědu a kulturu, je odbornou organizací OSN. UNESCO tvoří 195 zemí, které se od roku 1945 staly jejími členy. Organizace se zabývá obory vzdělání, přírodní vědy, sociální a humanitní vědy, komunikace a informace a kultura, v níž se především zaměřuje na oblast kulturního dědictví, zejména památek patřících pod UNESCO, digitalizaci knihovních dokumentů a zachováním nemateriálního kulturního dědictví.

Programy UNESCO v oblasti kultury jsou zaměřeny na podporu práva na kulturní sebeurčení a ochranu světového kulturního dědictví. Na léta 2010 – 2011 UNESCO vypsalo hlavní programy v pěti liniích, jimiž jsou Ochrana a zachování nemovitého, kulturního a přírodního jmění, zejména prostřednictvím účinného provádění Úmluvy o ochraně světového dědictví, Ochrana živého dědictví, a to zejména prostřednictvím podpory a provádění úmluvy z roku 2003, třetí linií je Posílení ochrany kulturních statků a boj proti jejich nedovolenému obchodu, zejména prostřednictvím podpory a provádění z roku 1970 a úmluv z roku 2001, stejně jako rozvoj muzeí, další linie zahrnuje Ochranu a podporu rozmanitosti kulturních projevů prostřednictvím uplatňování úmluvy z roku 2005 a rozvoj kulturních a tvůrčích odvětví, poslední linie se zabývá Začleněním mezikulturního dialogu a kulturní rozmanitosti do národních politik. [32, 3. 4. 2012]

UNESCO vede světový seznam kulturního dědictví. Tento seznam obsahuje zápisy o více než 900 kulturních památek celého světa, z toho 12 památek se nachází na území České republiky. Těmito památkami a památkovými územími jsou historické jádro Prahy, Českého Krumlova, Telče a Kutné Hory s kostelem sv. Barbory a katedrálou Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci u Kutné Hory, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře ve Žďáru nad Sázavou, Lednicko-Valtický areál, zahrady a zámek v Kroměříži, Vesnická památková rezervace Holašovice, zámek v Litomyšli, Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci, vila Tugendhat v Brně a židovská čtvrť a basilika sv. Prokopa v Třebíči.

3 Analýza kulturní politiky Olomouckého a Moravskoslezského kraje

V zákoně č.129/2000 Sb., o krajích, je zakotvena povinnost vytvářet podmínky pro rozvoj kultury a památkové péče, která představuje specifickou formu ochrany hmotného kulturního dědictví. Jak tuto povinnost kraje dodržují a provádí je ukázáno na příkladu Olomouckého a Moravskoslezského kraje, v jejich organizační struktuře, koncepcích rozvoje kultury v kraji a financování kultury v jednotlivých krajích viz níže.

3.1 Olomoucký kraj

Olomoucký kraj leží z větší části ve střední a severozápadní části Moravy, zasahuje také do její severní části. Jeho rozloha činí 5 267 km², počet obyvatel k 31. 12. 2011 je 638 591. Hranice Olomouckého kraje sousedí s Moravskoslezským krajem, se Zlínským krajem, s nímž tvoří Region soudržnosti NUTS II – Střední Morava, a s Jihomoravským a Pardubickým krajem (znázorněno na obr. 3.1 níže). Území Olomouckého kraje tvoří 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, viz obr. 3.2 níže. Sídlním městem hejtmána a hlavním městem kraje je statutární město Olomouc. Nezaměstnanost se v kraji pohybuje okolo 12,3 %. [7, 3. 4. 2012]

Obr. 3.1 Poloha Olomouckého kraje na území České republiky

Zdroj: převzato z www.ceskarepublika.estranky.cz, dne 2. 4. 2012

Obr. 3.2 Správní obvody Olomouckého kraje

Zdroj: převzato z www.spravnimapa.topograf.cz, dne 2. 4. 2012

Na území Olomouckého kraje se nachází významné památky, památkové zóny a vesnické památkové rezervace. Památkou uznanou světovou organizací UNESCO, která leží v Olomouckém kraji, a je od roku 2000 zapsána na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO, je Čestný sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci. Mezi národní památky, jež skýtá Olomoucký kraj, patří Soubor barokních kašen a sloupů v Olomouci, Olomoucký hrad s kostelem sv. Václava, Kostel sv. Mořice v Olomouci, Klášterní Hradisko v Olomouci, Hrad Bouzov, Památník obětí II. světové války v Javoříčku, Hrad Šternberk, Zámek Velké Losiny, Papírna Velké Losiny, Zámek Jánský Vrch v Javorníku, Vodní elektrárna v Třeštině, Národní dům v Prostějově, Šternberská madona a Vila Primavesi, viz příloha č. 4. Městskou památkovou rezervací je uznán Olomouc a Lipník nad Bečvou, který se nachází na Přerovsku. Olomouc má také vesnickou památkovou rezervaci Příkazy a 24 památkových zón rozprostřených po celém kraji, například Litovel, Zlaté Hory či Rejvíz. [28, 15. 4. 2012]

3.1.1 Krajský úřad

Orgány Olomouckého kraje samozřejmě tvoří hejtman, pro současné volební období je to Ing. Martin Tesařík, dále zastupitelstvo, jež se skládá z 55 členů, výkonný orgán rada kraje, kterou tvoří 11 členů a krajský úřad. Krajský úřad sídlí v hlavním městě kraje, tedy Olomouci, dělí se na odbory a oddělení, v čele stojí ředitel, dnes je to Ing. Libor Kolář. Organizační a personální uspořádání krajského úřadu tvoří kancelář hejtmána, kancelář ředitele, jednotlivé odbory, které se nachází v příloze č. 2 a útvar interního auditu.

Kulturou se více zabývá odbor kultury a památkové péče, který je na úřadu zřízen. **Odbor kultury a památkové péče** je rozdělen na oddělení, a to oddělení kultury a oddělení památkové péče. Odbor svou činnost vykonává v samostatné i přenesené působnosti. Do samostatné působnosti je zařazeno navrhování rozpočtu příjmů a výdajů oblastí, které má pod svoji správou, vede řádnou evidenci o čerpání tohoto rozpočtu. Co se týče změn rozpočtu, ty předkládá ekonomickému odboru, tomu také předkládá uzavřené smlouvy k pozemkům ve vlastnictví Olomouckého kraje, konkrétně tyto smlouvy spravuje oddělení majetkové a správní, jež je zařazeno pod ekonomický odbor. Dále oddělení majetkovému a správnímu předává podklady o zjištěném porušení rozpočtové kázně příjemcem dotací z rozpočtu Olomouckého kraje a informace o pozemcích Olomouckého kraje a o správě příspěvkových organizací. [30, 4. 4. 2012]

Oddělení kultury ve své samostatné působnosti vykonává úkoly týkající se zřizování, změn a zrušování příspěvkových organizací Olomouckého kraje v oblasti kultury, vyjadřuje se také k jejich financování, dohlíží na jejich hospodaření se svěřeným majetkem a také na jejich odbornou činnost. Týká se to zejména příspěvkových organizací Vědecké knihovny v Olomouci, Vlastivědného muzea v Olomouci, Archeologického centra Olomouc, Vlastivědného muzea Jesenicka, Muzea Prostějovska v Prostějově, Muzea Komenského v Přerově, Vlastivědného muzea v Šumperku a Lidové hvězdárny v Prostějově. Dále oddělení kultury připravuje podklady pro rozhodování orgánů kraje v majetkoprávních věcech, zejména s hospodařením se svěřeným majetkem v oblasti kultury a to oprávněným odborům, připravuje také podklady nutné pro čerpání prostředků z rozpočtu kraje kulturním subjektům regionu na kulturní, výchovně vzdělávací a společenskou činnost. Do tohoto je také zahrnuto poskytování prostředků na regionální funkce knihoven, a to podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb, ve znění pozdějších předpisů. Kulturní oddělení shromažďuje a analyzuje údaje o místní kultuře a podporuje kulturní aktivity ať už na profesionální či neprofesionální úrovni. V přenesené působnosti pak oddělení provádí dohled nad dodržováním povinností v oblasti výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutí obecních úřadů o přestupcích na úseku kultury, při porušování autorského zákona, jedná o správních deliktech neperiodických publikací a periodickém tisku, v tomto úseku také provádí kontrolu, poskytuje informace na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů. Podle Směrnice Olomouckého kraje pro přijímání a vyřizování petic se zabývá také touto činností. [30, 4. 4. 2012]

Oddělení památkové péče ve své samostatné působnosti vypracovává koncepci státní památkové péče v kraji podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Zabývá se plánováním a programy na zachování a obnovu kulturních památek v kraji, také jejich kulturně výchovným využitím. Oddělení památkové péče zajišťuje podklady pro rozhodování orgánů kraje ve věcech čerpání prostředků z rozpočtu kraje na obnovu památek. Ve své přenesené působnosti se oddělení památkové péče zabývá stanovisky k obnově národních kulturních památek, stejně jako oddělení kultury i oddělení památkové péče se orientuje na opravné prostředky proti rozhodnutím obecních úřadů na úseku památkové péče. Na tomto oddělení spočívá vydávání opatření o ochraně památkové zóny, evidence kulturních památek v rámci Olomouckého kraje, plnění úkolů orgánu státní památkové péče pro národní kulturní památky, jež nepřísluší Ministerstvu kultury nebo vládě České republiky, dohled nad dodržováním zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Oddělení památkové péče rozhoduje o provedení opatření k tomu, aby národní kulturní památka byla řádně zabezpečena, byly odstraněny závady, které mohou vést k ohrožení nebo poškození národní kulturní památky a také ukládá povinnosti vlastníkově movité kulturní památky s ní zacházet daným způsobem. Dále oddělení poskytuje finanční příspěvky na zvýšené náklady spojené s kulturní památkou. Oddělení památkové péče rozhoduje ve věcech spojených s archeologickými územími a nálezy a poskytuje informace na základě zákona o svobodném přístupu k informacím. [30, 4. 4. 2012]

3.1.2 Kulturní prostředí v kraji

Koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Olomouckém kraji si klade za obecné cíle rozvoj dvanáct klíčových aktivit. Jsou jimi vytvoření grantového systému kultury a sportu se zaměřením zejména na mládež, podpora kulturních zařízení krajského významu, podpora kulturních a sportovních akcí s celostátním nebo mezinárodním významem, podpora příhraniční kulturní výměny, koordinace aktivity měst a obcí a dalších subjektů v této oblasti v rámci kraje, vytvoření koncepce ochrany památek, památkových rezervací a zón, podpora regenerace památek, podpora oživování tradiční lidové kultury, propagace lidových a folklórních slavností, propagace světských i církevních památek, které charakterizují Olomoucký kraj v celostátním i mezinárodním měřítku, pomoc obecním knihovnám při budování internetových center s možností snadného přístupu k informacím pro občany, zlepšení podmínek pro kulturní a sportovní činnost dětí, sdružení a spolků a podpora vzdělávacích programů pro učitele, zaměřených na vlastivědu kraje a jeho kulturní tradice.

Prioritami Olomouckého kraje jsou tedy **podpora tvůrčích kulturních aktivit**, kdy se Olomoucký kraj v oblasti kultury chce podílet na vytváření prostředí vhodné k uskutečňování uměleckých aktivit a zájmových tvůrčích činnostech, na úrovních profesionálů, ale i amatérů, a to nejen pomocí finančních prostředků, ale také materiální podporou, pořádáním školení, seminářů a podobně zaměřených akcích. V této prioritě je viděn úspěch, pokud se počet kulturních subjektů, kulturních produktů a například festivalů zvýší natolik, aby byla poptávka občanů po těchto potřebách uspokojena. Druhou prioritou Olomouckého kraje v rozvoji kultury a památkové péče je **podpora prezentace výsledků kulturních aktivit**, zde má Olomoucký kraj zájem opět se podílet na vytvoření prostředí vhodného k tomu, aby se v kraji kulturní produkty rozšířily, a to kromě zlepšení prostředků k šíření informací, také nově vzniklými organizacemi zabývajících se distribucí kulturních výtvorů. Priorita **podpora rovnocenného přístupu ke kulturním hodnotám** si klade za cíl neznevýhodňovat žádnou část populace kraje. Jde tedy o to, aby každá skupina obyvatel měla možnost stejného přístupu ke kultuře, zvláště se na to kraj chce zaměřit programy a granty, kulturními akcemi, kterých by se účastnili lidé, patřící do znevýhodněných skupin. **Podpora kulturní výměny** je prioritou, jež si klade za cíl poznání jiných kultur než je kultura České republiky a zároveň šíření kultury Olomouckého kraje do zahraničí a dalších regionů. Olomoucký kraj se zaměří na zprostředkovávání kontaktů s dalšími regiony a zeměmi, na organizaci setkávání různých kultur a předáváním informací a finančních a materiálních podpor na tyto činnosti. Pátou prioritou rozvoje Olomouckého kraje v oblasti kultury je **podpora péče o hmotné kulturní dědictví**, tedy k uchování kulturních hodnot jako jsou například sbírky, umělecká díla, archeologické nálezy a památky. Podpora by se měla uskutečňovat na základě vynaložení finančních prostředků na obnovu kulturních památek, efektivní správou činností v oblasti památkové péče a dostatečné evidenci kulturního dědictví, dále také tvorbou opatření pro uchování kulturních památek a jejich zpřístupňování a možnost poznávání pro občany. **Podpora regionálních a lokálních kulturních tradic** je prioritou, kterou chce Olomoucký kraj podporovat kulturní aktivity, které přispívají k prezentaci tradiční lidové kultury, vyzvednutí regionálních a lokálních kulturních předností či odlišností. Na tyto činnosti je třeba vynakládat finanční a materiální zajištění a dále pořádání výchovně vzdělávacích akcí, díky kterým by se tradice a lidová kultura dostávala do povědomí nejen starší populace, ale i dalších generací. Priorita **podpora kulturních aktivit plnících současně více funkcí a sloužících jako prostředek kultivace člověka** je zaměřením na kulturní činnosti s výchovným a vzdělávacím smyslem. Olomoucký kraj má v úmyslu kromě finanční a materiální podpory se podílet také na motivaci a zájmu návštěvníků takových akcí, které se

řadí do výchovných a vzdělávacích kulturních činností. Zároveň se zvýšením návštěvnosti tohoto druhu předpokládá snížení patologicky sociálních jevů a kriminality. Poslední prioritou je **podpora činností vedoucích ke zvýšení koordinace a výkonnosti subjektů působících v oblasti kultury na území Olomouckého kraje**. V této prioritě jde zejména o zvýšení efektivity a hospodárnosti prováděných činností v oblasti kultury, tak aby vylo možné kulturní aktivity financovat i ze zdrojů alternativních, využít marketing v oblasti kultury. Záměrem kraje je, aby finanční zdroje vycházely i z jiných prostředků než krajských, či kulturní subjekty byly dostatečně soběstační ve svém hospodaření. [29, 10. 4. 2012]

K tomu, aby se cíle koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Olomouckém kraji, uskutečňovali, Olomoucký kraj používá jako jeden ze způsobů příspěvkové organizace, které zřizuje, jejich prostřednictvím může plnit cíle, které v koncepci stanovil. K tomuto účelu jsou však nutné základní předpoklady, jimiž jsou vytvoření materiálních podmínek pro zajištění jejich běžné činnosti, je tedy nutné poskytovat příspěvek na běžný provoz organizací, vytvoření materiálních předpokladů pro činnost zabezpečováním potřebných prostorových předpokladů, zde jsou nutné úložní a skladovací prostory, zvýšení efektivity sítě příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem v oblasti kultury, přejaté organizace od jiných zřizovatelů jsou na různých úrovních hospodaření. I pro další kulturní zařízení a organizace pohybující se v oblasti kultury Olomoucký kraj vytváří předpoklady pro plnění stanovených cílů rozvoje kultury a památkové péče v kraji. Jedná se o podpoření různými formami činnosti kulturních subjektů regionálního i neregionálního charakteru, podpoření jejich akcí realizovaných v Olomouckém kraji a ovlivnění různými formami obsah a formy aktivit těchto subjektů, jež působí v Olomouckém kraji, neboli metodické zabezpečení pomoci kraje obcím, jež vykonávají správu památkové péče nebo metodické pomoci při získávání finančních prostředků z veřejných a soukromých zdrojů. [29, 10. 4. 2012]

Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Tato organizace byla zřízena za účelem ochrany a záchrany movitých a nemovitých archeologických památek, nalezených v olomouckém kraji. Dalším předmětem činnosti archeologického centra je evidence a dokumentace nálezů a nalezišť, uchovávání těchto nálezů po dobu odborného a technického zpracovávání. Výsledky své činnosti prezentuje veřejnosti a spolupracuje s dalšími pracovišti archeologického a kulturního založení. [5, 10. 4. 2012]

Lidová hvězdárna v Prostějově, p. o.

Hvězdárnu Olomoucký kraj zřizuje za účelem seznámení veřejnosti s vědeckými poznatky z oborů astronomie, kosmonautiky a příbuzných přírodních a technických věd, dále také jejím účelem je rozvíjet zájmovou aktivitu a mimoškolní vzdělávání dětí, mládeže a dospělých. Své prostory také využívá na odborné přednášky, semináře, expozice a výstavy, exkurze, hudební představení či soutěže. Organizace pořádá vzdělávací kurzy v oborech, na něž je zaměřená. Organizace zajišťuje vydávání, výrobu a prodej publikací a pomůcek, suvenýrů a jiných předmětů, jež souvisí s její činností. [10, 10. 4. 2012]

Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Organizace působí v oblasti muzejnictví, získává, shromažďuje, trvale uchovává, eviduje, odborně zpracovává a zpřístupňuje muzejní sbírky veřejnosti. Specializuje se na komeniologii, dějiny českého školství a učitelstva, regionální historii, národopis, archeologii, ornitologii a umělecká řemesla. Také spravuje historický knižní fond a odbornou knihovnu. Muzeum se zaměřuje na pořádání výstav, které souvisejí s regionem a obory, kterými se muzeum zabývá. Pod svoji správou má také zámek v Přerově, středověký hrad Helfštýn, na kterém pořádá kurzy uměleckého kovářství, a ornitologické stanice ORNIS v Přerově. [21, 10. 4. 2012]

Muzeum Prostějovska v Prostějově, p. o.

Organizace plní funkci muzea, tedy slouží k ochraně muzejních sbírek a vykonává odbornou a vědeckovýzkumnou činnost. Muzeum Prostějovska je zaměřené na území tohoto regionu, shromažďuje o něm hmotné doklady vývoje přírody, prehistorie a historie. Zaměřuje se zejména na obory paleontologie, geologie, botaniky, archeologie, etnografie, historie, dějiny umění a literární historii. [23, 10. 4. 2012]

Vědecká knihovna v Olomouci, p. o.

Vědecká knihovna v Olomouci je veřejnou organizací, jejímž posláním je budování knihovního fondu, který je zpřístupněn všem bez rozdílu. Knihovna shromažďuje a uchovává a zabezpečuje ochranu domácí produkce, do knihovního fondu zajišťuje literaturu vědeckou, odbornou, populární, naučnou i krásnou. Spolupracuje s Národní knihovnou ČR a zaměřuje se na záležitosti v oblasti knihovnictví, bibliografie a informatizace. Pro veřejné knihovny Olomouckého kraje plní funkci odborného střediska, koordinuje plnění základních knihoven

v Olomouckém kraji, dále v tomto směru plní funkci krajského databázového a informačního střediska. [33, 10. 4. 2012]

Vlastivědné muzeum Jesenicka, p. o.

Muzeum se řídí podle zákona č.122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů. Muzeum Jesenicka se zaměřuje na hmotné doklady vývoje přírody, prehistorie a historie českého a zahraničního původu na území Jesenicka. Dále se muzeum zabývá obory geologie, botaniky, zoologie, archeologie a historie. Spravuje historický knižní fond a odbornou knihovnu, ve své činnosti provádí vědecký výzkum. Na území Olomouckého kraje provádí archeologické výzkumy, pořádá výstavy a kulturní a vzdělávací programy spojené s jeho oborovými zájmy činnosti. [34, 10. 4. 2012]

Vlastivědné muzeum v Olomouci

Muzeum v Olomouci se stejně jako předchozí muzea zabývá muzejní činností a ochranou sbírek muzejní povahy. Mezi jeho hlavní obory činnosti patří shromažďování hmotných dokladů vývoje přírody, prehistorie a historie provenience na území střední Moravy, dále je to mineralogie, paleontologie, botanika, zoologie, archeologie, etnografie, numizmatika, historie a dějiny umění. Organizace pořádá odborné semináře a konference a také výstavy uměleckých děl. Vykonává vědeckovýzkumnou činnost, poskytuje služby s touto činností související a dále poskytuje informační služby týkající se činnosti organizace. [35, 10. 4. 2012]

Vlastivědné muzeum v Šumperku, p. o.

Organizace muzejní povahy, jež plní funkce s tímto předmětem činnosti spojené. Obdobně jako Vlastivědné muzeum v Olomouci se zabývá obory mineralogie, paleontologie, botaniky, zoologie, archeologie, etnografie, numizmatiky, historie a dějin umění, pocházející zejména ze severozápadní Moravy a Jeseníků. Muzeum v Šumperku má pod svoji správou také muzeum v Mohelnici v Zábřehu, Památník Adolfa Kašpara v Lošticích a Lovecko – lesnické muzeum na zámku v Úsově. [36, 10. 4. 2012]

Dalším způsobem naplnění cílů koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Olomouckém kraji, kraj může dosáhnout spoluprací s jinými příspěvkovými organizacemi než jen v oblasti kultury, spoluprací jednotlivých kulturních zařízení mezi sebou navzájem, kooperací obcí a měst v kraji a součinností jednotlivých odborů krajského úřadu navzájem. Nástroje, které krajský úřad má k dispozici, vycházejí ze Státní kulturní politiky ČR, jedná se o nástroje

institucionální, organizační, metodické, právně-legislativní a materiální. Tyto nástroje jsou zahrnuty ve třech hlavních programech koncepce rozvoje kultury a památkové péče v Olomouckém kraji, jsou jimi Program rozvoje činnosti Příspěvkových organizací Olomouckého kraje, Program péče o kulturní a archeologické památky a Program podpora kulturních aktivit regionálního významu realizovaných na území Olomouckého kraje. [29, 10. 4. 2012]

3.1.3 Výdaje na kulturu

Návrh příjmu rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2012 dosahuje částky 4 323 350 tis. Kč, po konsolidaci činí částka 3 518 959 tis. Kč. V roce 2011 příjmy rozpočtu Olomouckého kraje činily po konsolidaci 3 286 164 tis. Kč.

Olomoucký kraj na rok 2012 vyhlásil **Program podpory kultury a památkové péče v Olomouckém kraji v roce 2012**, jež se skládá ze tří dílčích programů, kterými jsou **Obnova kulturních památek v Olomouckém kraji**, **Obnova staveb drobné architektury místního významu v Olomouckém kraji** a **Podpora kulturních aktivit v Olomouckém kraji**. Cílem dílčího programu Obnova kulturních památek v Olomouckém kraji je zachování kulturního dědictví. Krajský úřad Olomouckého kraje podporuje tento cíl v rámci úhrad nákladů vynaložených na záchranu, obnovu nebo zachování či využití kulturní památky. Jedná se zejména o památky ve špatném technickém stavu, který ale nebyl zapříčiněn vlastníkem dané památky. Program obnovy staveb drobné architektury místního významu v Olomouckém kraji se zaměřuje obdobně jako předchozí program. Cílem programu je záchrana památkových objektů, které dominují v krajině či přímo v obci a jsou součástí historie daného území. Zaměřuje se na využití těchto objektů pro obyvatele kraje. Třetí program Podpora kulturních aktivit v Olomouckém kraji je zacílen na rozšíření významných kulturních činností na celém území Olomouckého kraje, zároveň se zabývá zkvalitněním již existující nabídky kulturního vyžití obyvatel a zvýšení počtu osob, využívajících těchto nabídek, na udržení kulturních tradic a propagaci Olomouckého kraje. [30, 10. 4. 2012]

V roce 2011 byly vyhlášeny stejné programy jako v letošním roce 2012 opět v Programu podpory kultury a památkové péče v Olomouckém kraji. Rozpočet programu činil **29 600 000 Kč**, z toho přímé dotace činily 6 750 000 Kč a částka k rozdělení tedy činila 22 850 000 Kč.

Tab. 3.1 Poskytnuté dotace z Programu podpory kultury a památkové péče v Olomouckém kraji v roce 2011 (v Kč)

Okres	Památky	Drobná architektura	Kultura	CELKEM
Jeseník	1 216 010	89 677	484 951	1 790 638
Olomouc	2 142 612	824 850	4 790 000	7 757 462
Prostějov	1 413 100	486 880	984 000	2 884 280
Přerov	2 425 000	545 000	1 247 000	4 217 000
Šumperk	2 280 000	620 620	2 160 000	5 060 620
Ostatní	0	0	1 140 000	1 140 000
CELKEM	9 477 022	2 567 027	10 805 951	22 850 000

Zdroj: převzato z www.kr-olomoucky.cz, dne 15. 4. 2012

Olomoucký kraj ze svého dotačního programu poskytl v roce 2011 na obnovu kulturních památek a obnovu staveb drobné architektury ve své územní působnosti 12 044 049 Kč, což bylo o 1 238 198 Kč více než na podporu kulturních aktivit. V roce 2011 se tedy krajský úřad zaměřil více na projekty obnovy hmotných památek na svém území.

Tab. 3.2 Program obnova staveb drobné architektury místního významu v Olomouckém kraji v jednotlivých letech (v Kč)

Rok	Počet žádostí	Celkové náklady uvedené v žádostech	Počet poskytnutých dotací	Objem poskytnutých dotací	Průměrná částka dotace
2004	153	8 370 899	35	996 989	28 485
2005	127	8 566 614	34	1 495 086	43 973
2006	143	12 159 885	56	2 622 718	46 834
2007	139	11 110 800	60	2 835 374	47 256
2008	127	10 271 450	75	3 056 700	40 756
2009	131	11 547 800	45	2 490 518	55 345
2010	87	6 958 441	46	2 094 135	45 525
2011	78	7 046 434	53	2 502 720	47 221

Zdroj: převzato z www.kr-olomoucky.cz, dne 15. 4. 2012

Během posledních osmi let krajský úřad přijal v průměru 123 žádostí za rok na dotace v programu obnova staveb drobné architektury místního významu v Olomouckém kraji, ze kterých se podílel na financování v průměru 50 projektů ročně, v procentuálním vyjádření krajský úřad schválí 40,7 % projektů ročně.

Tab. 3.3 Program obnova kulturních památek v Olomouckém kraji v jednotlivých letech (v Kč)

Rok	Počet žádostí	Celkové náklady uvedené v žádostech	Počet poskytnutých dotací	Objem poskytnutých dotací	Průměrná částka dotace
2004	79	44 279 235	34	7 790 000	229 118
2005	68	45 520 092	25	7 445 709,71	297 828,40
2006	78	100 996 760,81	29	10 369 800	357 579,30
2007	80	82 701 471	37	12 355 781	333 940
2008	96	77 104 065,50	48	13 708 669	288 722,30
2009	85	75 006 052	37	12 527 462	338 580
2010	75	63 497 240	30	8 831 265	294 375
2011	81	70 694 885	35	9 534 011	264 834

Zdroj: převzato z www.kr-olomoucky.cz, dne 15. 4. 2012

U programu obnova kulturních památek v Olomouckém kraji, krajský úřad poskytl dotace v průměru 34 projektům za rok, z průměru 80 přihlášených projektů ročně. Přestože krajský úřad v průměru přispívá více projektům v programu obnov staveb drobné architektury, více financí však poskytuje v programu obnov kulturních památek.

Tab. 3.4 Přímá podpora významných kulturních akcí v Olomouckém kraji (v Kč)

Příjemce	Účel poskytnutí	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012 (návrh)
BLUES ALIVE, s. r. o.	Blues Alive Šumperk	800 000	700 000	700 000	700 000
Moravská filharmonie Olomouc	Mezinárodní hudební festival „Dvořákova Olomouc“	800 000	700 000	600 000	600 000
Divadlo konvikt o. s.	Divadelní Flora Olomouc	2 300 000	1 500 000	1 000 000	700 000
Univerzita Palackého v Olomouci	Academia film Olomouc	1 300 000	1 100 000	1 000 000	1 000 000
Moravská filharmonie Olomouc	Mezinárodní varhanní festival Olomouc	150 000	150 000	150 000	150 000
Musica Viva	Podzimní festival duchovní hudby Olomouc	900 000	800 000	800 000	850 000

Nadační fond Přerovského jazzového festivalu	Československý jazzový festival Přerov	500 000	400 000	500 000	550 000
Sdružení Karla z Dittersdorfu	Mezinárodní hudební festival Karla Ditterse z Dittersdorfu	250 000	300 000	250 000	300 000
Město Prostějov	Wolkerův Prostějov	140 000	150 000	150 000	150 000
Příjemci určení dodatečně	Akce významným příležitostem Olomouckého kraje	500 000	1 000 000	1 500 000	1 750 000
Městská kulturní zařízení Jeseník, p. o.	Mezinárodní Schubertova soutěž pro klavírní dua	100 000	0	100 000	0
CELKEM		7 740 000	6 800 000	6 750 000	6 750 000

Zdroj: převzato z www.kr-olomoucky.cz, dne 16. 4. 2012

V období 2009 až 2012 krajský úřad ze svého rozpočtu poskytuje přímé dotace na významné kulturní akce Olomouckého kraje, které jsou stálé, avšak dotace se v těchto posledních letech snižuje.

Výdaje Olomouckého kraje na příspěvkové organizace:

Tab. 3.5 Příspěvek PO Olomouckého kraje v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Příspěvková organizace	Neinvestiční příspěvek za rok 2008	Neinvestiční příspěvek za rok 2009	Neinvestiční příspěvek za rok 2010	Neinvestiční příspěvek za rok 2011	Neinvestiční příspěvek za rok 2012 (návrh)
Vědecká knihovna Olomouc	36 068	35 888	34 548	35 390	36 690
Vlastivědné muzeum Olomouc	21 141	26 280	28 230	28 580	30 380
Archeologické centrum Olomouc	2 018	945	2 739	3 906	3 104
Muzeum	10 487	10 947	10 513	10 555	10 768

Prostějovska					
Lidová hvězdárna	2 455	2 504	2 403	2358	2 358
Muzeum Komenského	18 107	18 337	17 627	17 732	18 432
Vlastivědné muzeum v Šumperku	21 915	22 276	21 359	21 359	21 397
Vlastivědné muzeum Jesenicka	4 946	4 706	4 644	4 752	4 952
CELKEM	117 137	121 883	122 063	125 432	128 681

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.kr-olomoucky.cz, dne 15. 4. 2012

Celkový příspěvek od zřizovatele, tedy Olomouckého kraje, příspěvkovým organizacím v oblasti kultury se každým rokem zvyšuje v průměru o 2 886 tis. Kč. Počet příspěvkových organizací se nemění.

Tab. 3.6 Výdaje na kulturu vzhledem k celkovým výdajům kraje a příspěvek PO vzhledem k výdajům na kulturu kraje (v tis. Kč)

Rok	Celkové výdaje rozpočtu OK	Celkové výdaje na kulturu v OK	V %	Příspěvek PO OK	V %
2008	3 962 556	190 081	4,8	117 137	61,6
2009	3 963 230	198 244	5	121 883	61,5
2010	4 038 310	189 251	4,7	122 063	64,5
2011	4 376 404	193 132	4,4	125 432	64,9
2012 (návrh)	4 252 064	195 761	4,6	128 681	65,7

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.kr-olomoucky.cz, dne 17. 4. 2012

Krajský úřad Olomouckého kraje každým rokem navyšuje svůj rozpočet, neboť vynakládá více prostředků z rozpočtu kraje. V průměru za období 2008 až 2012 vynakládá krajský úřad na kulturu ve své působnosti přes 4 % z celkových výdajů kraje, ovšem zvýšení výdajů na kulturu oproti předchozím letům, je vzhledem k objemu prostředků, velmi malé. Největší objem prostředků z financí určených na kulturu získává osm příspěvkových organizací zřizovaných krajem, a to přes 60 %. Příspěvky na provoz těmito organizacím, se v průběhu let mírně zvyšují.

3.2 Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj se nachází na území severní Moravy a Slezska, tedy v nejvýchodnější části České republiky, jež je patrné z obr. 3.3. Svojí rozlohou zabírá 5 427 km². Počet obyvatel v kraji k 31. 12. 2011 je 1 230 534. Sousedícími kraji Moravskoslezského kraje jsou Zlínský kraj a Olomoucký kraj. Území kraje je složeno z 22 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, viz obr. 3.4. Sídlním městem kraje je statutární město Ostrava. Moravskoslezský kraj je zároveň Regionem soudržnosti NUTS II – Moravskoslezsko. Nezaměstnanost v kraji se pohybuje okolo 11,92 %. [8, 3. 4. 2012]

Obr. 3.3 Poloha Moravskoslezského kraje na území České republiky

Zdroj: převzato z www.ceskarepublika.estranky.cz, dne 2. 4. 2012

Obr. 3.4 Správní obvody Moravskoslezského kraje

Zdroj: převzato z www.spravnimapa.topograf.cz, dne 2. 4. 2012

Moravskoslezský kraj je znám jako průmyslový region, avšak na jeho území se nachází velké množství kulturních památek, z toho 14 národních kulturních památek, jimiž jsou Rodný dům Františka Palackého v Hodslavicích, Památník J. A. Komenského ve Fulneku, Zámek Hradec nad Moravicí, Zámek Bruntál, Kaple sv. Kříže v Opavě, Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Opavě, Důl Michal v Ostravě, Důl Hlubina a vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren v Ostravě, Památník obětem nacistického teroru v Havířově-Životicích, Památník Rudé armády v Ostravě, Památník partyzánského hnutí "Noční přechod" v Morávce, Lískova vila v Ostravě, Železniční motorový vůz M 290.001 - "Slovenská strela" v Kopřivnici a Budova bývalé přádelny s dílnou vzorkovny-dezinatura včetně strojního vybavení v areálu továrny Alois Larisch v Krnově, viz příloha č. 5. V Moravskoslezském kraji se nachází také městské památkové rezervace Nový Jičín, Příbor a Štramberk, dvě vesnické památkové rezervace Heřmanovice a Lipina. Co se týče památkových zón, v moravskoslezském kraji se nachází 18 městských památkových zón a 6 vesnických památkových zón. Památkový fond na území Moravskoslezského kraje je různorodý, je zde evidováno 103 hradů a zámků, technické a průmyslové památky (hornické, hutnické, chemické). [15, 15. 4. 2012]

3.2.1 Krajský úřad

Orgány Moravskoslezského kraje stejně jako ostatních krajů tvoří hejtman, zastupitelstvo, rada a krajský úřad. Hejtmanem Moravskoslezského kraje pro toto období je Ing. Jaroslav Palas, kterému pro čtyřleté volební období byly svěřeny úkoly týkající se bezpečnosti a krizového řízení, legislativy, zahraničních vztahů, financí a majetku a integrovaného záchranného systému. Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje má 65 členů a zřizuje výbor finanční, kontrolní, výbor pro výchovu, vzdělání a zaměstnanost, výbor pro národnostní menšiny, výbor pro územní plánování, výbor zdravotní, výbor pro životní prostředí, výbor zahraniční, výbor pro dopravu, výbor sociální, výbor pro kultury a památky a výbor pro tělovýchovu a sport. Rada moravskoslezského kraje má 11 členů a zřizuje 7 komisí.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje se nachází v Ostravě, v jeho čele je ředitel PaDr. Jaroslav Soral, CSc., dále v organizační a personální struktuře úřadu figurují odbory a jejich oddělení viz příloha č. 3. Kulturu se na úřadě zabývá **odbor územního plánování, stavebního řádu a kultury**, který se člení na oddělení územního plánování, oddělení stavebního řádu a zejména oddělení kultury a památkové péče. V samostatné působnosti se **oddělení kultury a památkové péče** zabývá přípravou návrhů na podporu obnovy a zachování kulturních památek v Moravskoslezském kraji, zpracovává návrh koncepce rozvoje státní památkové péče v kraji, návrhy prováděcích plánů a programů zachování

a obnovy kulturních památek v tomto kraji, návrhy kulturní politiky v kraji, shromažďuje a analyzuje místní kulturu, stará se o kulturní rozvoj a uspokojování kulturních potřeb svých občanů, zabývá se dotačními programy, jež krajský úřad vyhlašuje a podporuje nové projekty v oblasti kultury. Ve své přenesené působnosti oddělení kultury a památkové péče řídí výkon státní památkové péče, s tím spojené úkoly týkající se národních kulturních památek, vykonává dohled nad dodržováním zákonů, týkajících se kulturní oblasti a další povinnosti, které jsou mu uděleny prostřednictvím přenesené působnosti stejně jako oddělení kultury a oddělení památkové péče v Olomouckém kraji. [16, 10. 4. 2012]

3.2.2 Kulturní prostředí v kraji

Koncepce podpory památkové péče v Moravskoslezském kraji na období 2010 – 2013, zpracovaná Odborem územního plánování, stavebního řádu a kultury Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, dle zákona o státní památkové péči, analyzuje současnou situaci v oblasti kultury a památkové péče kraje a formuluje strategické cíle, kterých chce kraj dosáhnout. Vizí Moravskoslezského kraje v oblasti památkové péče je podpora efektivního a hospodárného rozvoje péče o památkový fond na území Moravskoslezského kraje v časovém horizontu do konce roku 2013 a vytvoření příznivějších podmínek pro dlouhodobou a komplexní péči o památkový fond v kraji. Koncepce podpory památkové péče stanovuje pět hlavních cílů strategie v kraji. Prvním cílem je **zachování a obnova památkového fondu na území Moravskoslezského kraje**. Tento cíl je naplňován formou dotačního programu, který je uskutečňován od roku 2004, na kterém se podílí vlastníci kulturních památek a vlastníci nemovitostí, které se nacházejí v chráněném území. Moravskoslezský kraj předpokládá, že touto formou podpory dosáhne zlepšení stavu památkového fondu a potažmo zlepšení životního prostředí a podnikání v kraji. Kromě dotačního programu krajský úřad podporuje individuální akce v důsledku havarijního stavu památky. Dalším cílem Koncepce je **podpora života v kulturních památkách v kraji**, a to tak, aby bylo v kraji co nejvíce zpřístupněných památek veřejnosti. Kraj má zájem na tom, aby byla vytvořena centrální databáze o kulturních objektech v kraji, a tím dosaženo větší návštěvnosti, díky snadnějšímu přístupu k informacím. V tomto ohledu by se kraj zajímal také v tom, aby pomohl a podpořil vlastníky kulturních památek v kraji při jejich revitalizaci a navracení do kulturního dědictví. Třetím cílem je **poznání památkového fondu a jeho ochrany na základě současného stupně vědění**, jedná se tedy o přípravu plánů pro národní kulturní památky, které Moravskoslezský kraj vlastní a zvýšení kvalifikace orgánů státní památkové péče při ochraně památkového fondu, například pořádáním seminářů

a workshopů. Kraj tímto způsobem chce dosáhnout jednotného přístupu orgánů státní správy v oblasti památkové péče. **Industriální dědictví – nevyužitý potenciál kraje**, je čtvrtým cílem, který se orientuje na spolupráci při obnově industriálních objektů, v rámci integračního operačního programu Ministerstva kultury ČR. Jedná se o záchranu technického a kulturního dědictví kraje a následné zpřístupnění těchto památek široké veřejnosti. Moravskoslezský kraj má zájem na tom, aby tyto památky nezanikly, ale byly součástí nejen minulosti, ale i budoucnosti kraje. Do tohoto cíle také patří analýza stavu památek a památkově chráněných areálů spojených s těžbou uhlí. Posledním specifickým cílem je **vytváření pozitivního obrazu památkové péče v kraji**, prostřednictvím publikací, které dokumentují podpořené projekty obnovy kulturních památek, a na základě efektivnější komunikace s médii, tak aby byla informována veřejnost o výsledcích takovýchto projektů a připravovaných záměrech kraje. Moravskoslezský kraj vyčlenil prostředky z rozpočtu na realizaci Koncepce podpory památkové péče a jejich cílů ve výši 52 025 tis. Kč. [17, 10. 4. 2012]

Moravskoslezský kraj zřizuje v oblasti kultury sedm příspěvkových organizací, prostřednictvím nichž naplňuje kulturní potřeby občanů.

Galerie výtvarného umění v Ostravě, p. o.

Galerii Moravskoslezský kraj zřizuje jako sbírkovou instituci nadregionálního významu. Předmětem organizace je rozšiřování sbírkového fondu, péče o kulturní dědictví, pořádání expozic a výstav, poskytování odborné činnosti. Účelem Galerie výtvarného umění je přispět v kraji ke vzdělávání občanů v estetickém, etickém, komunikačním, sociálním smyslu a k uspokojení potřeb obyvatel po výtvarném umění. [9, 11. 4. 2012]

Muzeum v Bruntále, p. o.

Muzeum sídlí v národní kulturní památce na Zámku v Bruntále. Muzeum ve své sbírce eviduje přes 77 000 kulturních předmětů. Organizace zastupuje funkci regionálního muzea a správce památkových objektů. Muzeum shromažďuje, zpracovává, uchovává, ochraňuje a vystavuje kulturní a přírodní dědictví pocházející z oblasti Hrubého a Nízkého Jeseníků a jeho předhůří. Ve své správě má zámek Bruntál, hrad Sovinec a kosárny v Karlovicích ve Slezsku. Muzeum organizuje kulturní akce, jako jsou koncerty, divadelní představení, jarmarky a muzejní noci. [20, 11. 4. 2012]

Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, p. o.

Muzeum Beskyd sídlí na Frýdeckém zámku, jehož je zároveň správcem, je založen za účelem muzejní funkce. Součástí muzea je společenskovední oddělení, přírodovědné oddělení a studijní knihovna. Muzeum je také správcem hradu Hukvaldy. Muzeum dokumentuje přírodu a uměleckohistorické díla z regionu. [19, 11. 4. 2012]

Muzeum Novojičínka, p. o.

Muzeum Novojičínka je zaměřeno na výstavy a sbírky renesančních, barokních a moderních obrazů, dále na archeologické nálezy Novojičínka. Organizace se nachází v renesančním Žerotínském zámku v Novém Jičíně. Součástí muzea jsou pobočky Muzeum a Pamětní síň Sigmunda Freuda v Příboře, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm, Muzeum v Bílovci, Muzeum v Klimkovicích, Muzeum ve Štamberku, Zámek Kunín, Památník Františka Palackého v Hodslavicích, Kapucínský klášter ve Fulneku a Rodný dům Johanna Gregora Mendela v Hynčicích. [22, 11. 4. 2012]

Muzeum Těšínska, p. o.

Muzeum Těšínska stejně jako předchozí muzea, vykonává činnost muzejní povahy. Organizace má osm poboček, kterými tak působí po celém regionu Českého Těšínska, a její součástí je také Muzejní knihovna Silesia a Regionální informační centrum v Českém Těšíně. Muzeum se specializuje na sbírky národopisné, historické a přírodovědné. [24, 11. 4. 2012]

Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě, p. o.

Knihovna je významnou kulturní a vzdělávací institucí zřizovanou Moravskoslezským krajem, která disponuje knihovním fondem přesahujícím milion knihovních jednotek. Knihovna má informační a vzdělávací funkci pro obyvatele kraje. Organizace trvale uchovává, bibliograficky zpracovává a zpřístupňuje českou i zahraniční literaturu, odborného i jiného zaměření, a dokumentů publikovaných v Moravskoslezském kraji, je krajským střediskem pro meziknihovní služby a garantem regionálních knihoven v kraji. [18, 11. 4. 2012]

Těšínské divadlo Český Těšín, p. o.

V Těšínském divadle působí Česká scéna, ale také Polská scéna a loutková scéna Bajka. Kromě divadelních představení se v divadle pořádají také výstavy. [31, 11. 4. 2012]

3.2.3 Výdaje na kulturu

Schválený rozpočet Moravskoslezského kraje na rok 2012 zahrnuje příjmy ve výši 6 932 099 tis. Kč a výdaje v celkové výši 9 019 403 tis. Kč. V roce 2011 byl schválen rozpočet dosahující příjmy ve výši 7 081 466 tis. Kč a výdaje celkem 8 304 059 tis. Kč, upravený rozpočet však činil dvojnásobek původního schváleného rozpočtu. Příjmy dosáhly částky 16 375 729,6 tis. Kč a výdaje činily 18 737 245,5 tis. Kč.

Moravskoslezský kraj na rok 2012 vyhlásil dva dotační programy, **Program obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí Moravskoslezského kraje na rok 2012** a **Program podpory aktivit v oblasti kultury na rok 2012**. První program zahrnuje dva dotační tituly, kterými jsou **Obnova kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí**, kde se jedná zejména o příspěví na údržbu, opravy a rekonstrukce objektů, a **Restaurování kulturních památek**, kde Moravskoslezský kraj chce podporovat restaurování děl výtvarného umění a kulturních památek s uměleckořemeslnými pracemi, které jsou veřejnosti přístupné a dle kulturních potřeb obyvatel využitelné. Program podpory aktivit v oblasti kultury, je zaměřen na kulturní činnost v oblastech zážitkové kultury v kraji, myšleno významné představení, koncerty festivaly či přehlídky, dále na výstavní činnost, uměleckou činnost, a to speciálně na díla Moravskoslezského kraje a jeho autorů, literární a audiovizuální činnost, stejně jako u umělecké činnosti i v této oblasti je program zaměřen na místopis a literární díla Moravskoslezského kraje a autorů v něm žijících, a na přednáškovou činnost. Podpořené projekty a kulturní aktivity by měly být přínosem pro kulturní život v Moravskoslezském kraji, pro rozvoj jeho obyvatel a pro uchování a rozvoj kulturního dědictví kraje. [16, 10. 4. 2012]

Tab. 3.7 Poskytnuté dotace z Programu obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí Moravskoslezského kraje a Programu podpory aktivit v oblasti kultury v jednotlivých letech (v Kč)

Rok	Dotace z Programu obnovy KP	Počet projektů	Dotace z Programu podpory aktivit	Počet projektů	CELKEM
2007	8 200 000	22	4 315 700	35	12 515 700
2008	8 200 000	23	4 486 200	32	12 686 200
2009	8 175 000	23	4 500 000	36	12 675 000
2010	10 000 000	30	4 000 000	28	14 000 000
2011	5 500 000	21	4 000 000	38	9 500 000

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 16. 4. 2012

Až do roku 2010 se dotace na projekty z Programu obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí Moravskoslezského kraje a Programu podpory aktivit v oblasti kultury mírně zvyšovaly, avšak v roce 2011 byla výše dotace menší oproti předcházejícímu roku o celých 4 500 000 Kč. Větší objem prostředků disponuje Program obnovy kulturních památek, ovšem více projektů, ale v menším objemu financí zahrnuje Program podpory aktivit. V roce 2008 Moravskoslezský kraj ze svého rozpočtu poskytl individuální dotace na obnovu kulturních památek osmi projektům ve výši 5 200 000 Kč.

Výdaje Moravskoslezského kraje na příspěvkové organizace:

Tab. 3.8 Provozní příspěvek PO v oblasti kultury Moravskoslezského kraje v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Příspěvková organizace	Provozní příspěvek za rok 2008	Provozní příspěvek za rok 2009	Provozní příspěvek za rok 2010	Provozní příspěvek za rok 2011	Provozní příspěvek za rok 2012
Divadlo	38 781	40 884	44 160	42 200	42 700
Knihovna	35 482	41 655	36 921	33 920	28 100
Muzea a galerie	104 297	116 866	115 578	108 580	109 400
CELKEM	178 560	199 405	196 659	184 700	180 200

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 16. 4. 2012

Výše provozního příspěvku od zřizovatele, tedy krajského úřadu Moravskoslezského kraje, v období roku 2008 až 2012 kolísá, a to u všech příspěvkových organizací v oblasti kultury. Do roku 2010 příspěvek rostl, avšak od roku 2011 klesá.

Moravskoslezský kraj formou dotací podporuje profesionální kulturu divadel a symfonického orchestru. Krajský úřad spolufinancuje provozní náklady Janáčkovi filharmonie Ostrava, p. o. a Divadla Antonína Dvořáka, Divadla loutek, Divadla Jiřího Myrona, Divadla Petra Bezruče, Komorní scény Aréna, Slezského divadla a Beskydského divadla, viz tab. 3.9.

Tab. 3.9 Dotace na provozní příspěvek divadel a symfonického orchestru v jednotlivých letech (v Kč)

Rok	Poskytnutá dotace
2008	4 950 000
2009	5 148 000
2010	5 148 000
2011	5 150 000

2012	5 000 000
------	-----------

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 17. 4. 2012

Dotace na provozní příspěvek z krajského úřadu na profesionální divadla a symfonický orchestr se v posledních letech výrazně nelišily.

Moravskoslezský kraj dále poskytuje dotace na výkon regionálních funkcí knihoven, jimž vznikly náklady na zabezpečení tohoto výkonu, viz tab. 3.10. Dotace byly poskytnuty šestnácti knihovnám v Moravskoslezském kraji.

Tab. 3.10 Dotace na výkon regionálních knihoven v jednotlivých letech (v Kč)

Rok	Poskytnutá dotace
2008	13 194 000
2009	13 723 000
2010	13 723 000
2011	13 723 000
2012	14 135 000

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 17. 4. 2012

V období od roku 2008 po současnost krajský úřad Moravskoslezského kraje přispívá formou dotací na výkon regionálních knihoven téměř ve stejné výši.

Moravskoslezský kraj dále v oblasti kultury přispívá na akce, týkající se divadel (v roce 2011 ve výši 863,4 tis. Kč), na hudební činnost (v roce 2011 ve výši 6 865 tis. Kč), na filmovou tvorbu, distribuci, kina a shromažďování audiovizuálních archiválií (v roce 2011 ve výši 150 tis. Kč), na knihovnickou činnost (v roce 2011 ve výši 132 tis. Kč), na činnost muzeí a galerií (v roce 2011 ve výši 4 513,25 tis. Kč), na vydavatelskou činnost (v roce 2011 ve výši 60 tis. Kč) a výstavní činnost v kultuře (v roce 2011 ve výši 80 tis. Kč). Cena hejtmána Moravskoslezského kraje byla v roce 2011 podpořena z rozpočtu kraje ve výši 50 tis. Kč. [16, 17. 4. 2012]

Tab. 3.11 Výdaje na kulturu vzhledem k celkovým výdajům kraje a příspěvek PO vzhledem k výdajům na kulturu kraje (v tis. Kč)

Rok	Celkové výdaje rozpočtu MK	Celkové výdaje na kulturu v MK	V %	Příspěvek PO MK	V %
2008	16 474 979	282 515	1,7	178 560	63,2

2009	17 104 964	279 766	1,6	199 405	71,3
2010	16 710 870	248 566	1,5	196 659	79,1
2011	18 737 245	232 963	1,2	184 700	79,3
2012 (návrh)	9 019 403	245 935	2,7	180 200	73,3

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 18. 4. 2012

Na rok 2012 jsou výdaje stanoveny menší než v předchozích letech, a to z důvodu, že v tomto roce zde ještě nejsou zahrnuty přijaté dotace ve finální výši. Krajský úřad poskytuje příspěvkových organizací, jež zřizuje provozní příspěvek v některých letech dosahující téměř 80 % celkových výdajů na kulturu. Výdaje na kulturu v Moravskoslezském kraji nedosahují ani 2% celkových výdajů rozpočtu Moravskoslezského kraje.

Dotace z Ministerstva kultury do rozpočtu Moravskoslezského kraje v roce 2008 činily 4 299 940 Kč, v roce 2009 to bylo o necelý milion korun více, tedy 5 103 034 Kč a v roce 2010 naopak méně, a to ve výši 3 513 000 Kč. [16, 17. 4. 2012]

4 Zhodnocení poznatků a návrh efektivnější podpory kultury na úrovni krajů ČR

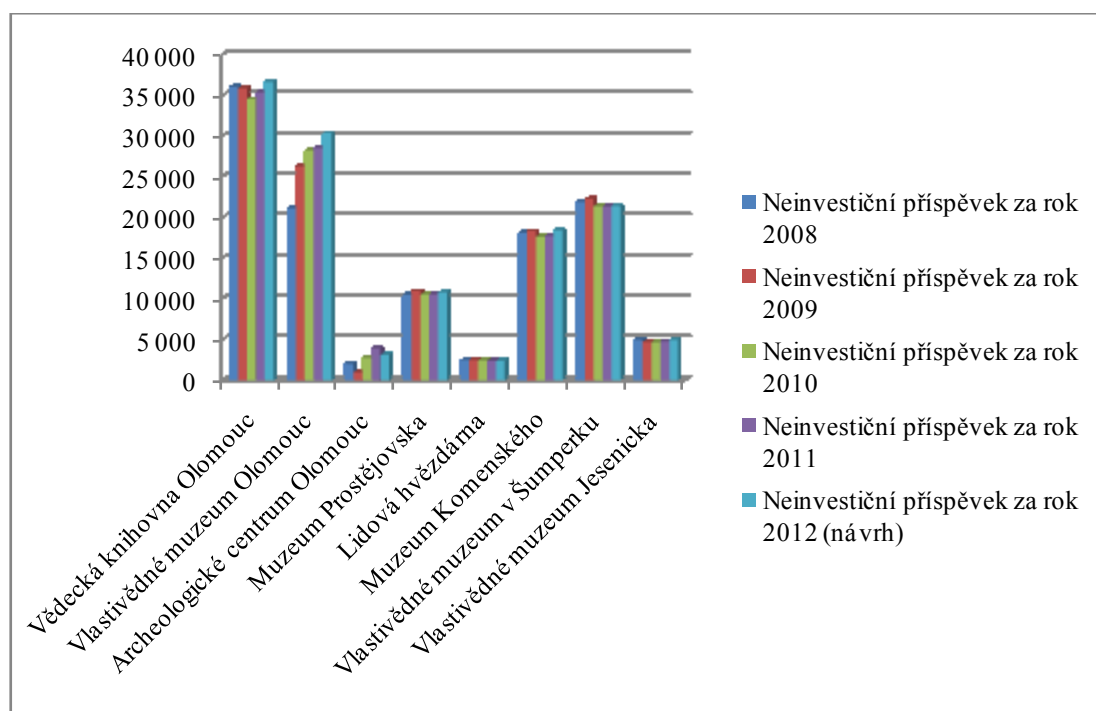
Veřejná správa prošla několika reformami, zejména po roce 1993, kdy se osamostatnila Česká republika, a po roce 2000, kdy došlo ke vzniku krajů a tudíž k ustanovení krajských orgánů a následné ukončení činnosti okresních úřadů. Parlamentem ČR byly přijaty důležité zákony, zejména zákon č. 129/2000 Sb., o krajích a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, dále také zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tato reforma přinesla změny v rozhodování o kultuře a s tím související financování kultury.

4.1 Zhodnocení současného stavu způsobů veřejné podpory kultury na úrovni krajů České republiky

Olomoucký kraj zřizuje osm příspěvkových organizací zabývajících se kulturní činností, patří mezi ně zejména muzea, která jsou soustředěna ve velkých městech kraje, bývalých okresních městech, dále zřizuje vědeckou knihovnu, archeologické centrum a hvězdárnu. Moravskoslezský kraj zřizuje pouze sedm příspěvkových organizací v oblasti kultury, zaměření těchto organizací je obdobné jako v Olomouckém kraji, tedy muzea, galerie,

knihovna a pak také zřizuje divadlo. V tomto ohledu se Olomoucký kraj na zřízení divadla nezaměřil, ale na území kraje jsou zřizována obcemi, například v Olomouci či Prostějově, nebo soukromá divadla města podporují, stejně tak i Olomoucký kraj. Nejvíce oba kraje zřizují muzea, stejně je tomu tak i dalších krajů České republiky. Muzejní činnost je kraji a městy zastoupena zejména proto, že soukromá sféra do ní velmi nezasahuje, neboť tato činnost není příliš výdělečná. Stejně je tomu i u knihoven, na jejichž provoz je třeba také větší objem prostředků.

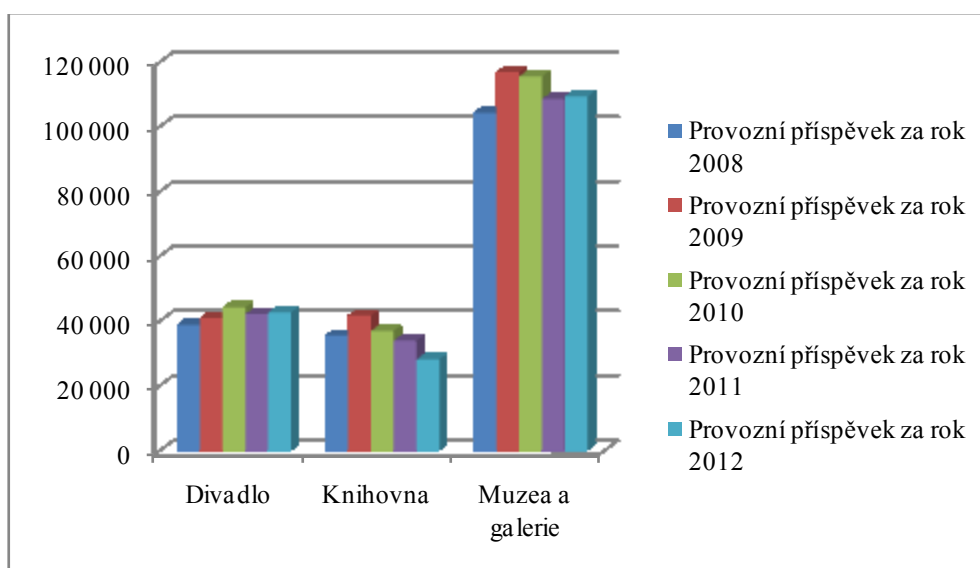
Graf 4. 1 Přehled příspěvků PO OK v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.kr-olomoucky.cz, dne 15. 4. 2012

Z grafu vyplývá, že nejvíce prostředků Olomoucký kraj vynakládá na příspěvkovou organizaci Vědeckou knihovnu v Olomouci, tyto prostředky během sledovaného období od roku 2008 do současnosti kolísají, je to nejspíše dáno kolísavým charakterem výdajů na kulturu, viz graf č. 4. 6. Druhé pořadí v objemu prostředků získaných od zřizovatele, patří Vlastivědnému muzeu v Olomouci, u této příspěvkové organizace však tyto příspěvky s každým rokem stoupají. Od roku 2008 stouply o 9 239 tis. Kč. Kolísavý charakter mají také příspěvky u Archeologického centra v Olomouci, u ostatních příspěvkových organizací v oblasti kultury zůstává objem prostředků téměř stejný.

Graf 4. 2 Přehled příspěvků PO MK v jednotlivých letech (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 16. 4. 2012

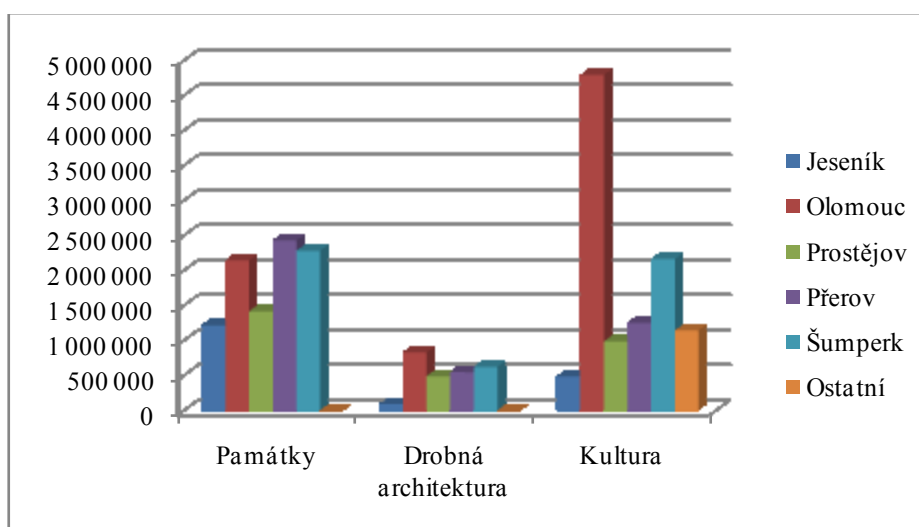
Moravskoslezský kraj ve sledovaném období u Moravskoslezské vědecké knihovny příspěvky částečně snižuje, u Těšínského divadla je naopak mírně zvyšuje. Prostředky, které plynou ostatním zřizovaným organizacím v oblasti kultury, tedy muzeím a Galerii výtvarného umění v Ostravě, mají kolísavou tendenci, nejvyšší částky dosáhly v roce 2009, nejnižší v předešlém roce 2008. Oba kraje se zaměřují především na zřizování muzeí a vědeckých knihoven, což je z pohledu vzdělávání a udržování tradic, historie a kulturního dědictví velmi významné, ovšem chybí tu zaměření na kulturní aktivity občanů a realizaci v kultuře a umění lidí všech věkových kategorií, například formou kulturních center, kde by se pořádaly různé kulturní činnosti dostupné široké veřejnosti. Tato forma podpory kultury je zřizována pouze městy, a ty tyto instituce poskytují zejména dětem, například formou základních uměleckých škol, kde se věnují především hudbě a pak také v domech dětí a mládeže, kde už je poskytována širší oblast aktivit. Tyto způsoby využití kultury zahrnují dlouhodobější účast, jsou proto také finančně náročné a omezené jen pro určité věkové kategorie. Kulturní infrastruktura krajů by mohla být více rozšířena a zahrnovat tak různorodý kulturní kapitál kraje.

Kromě příspěvkových organizací a běžných výdajů na odbor kultury a památkové péče, se Olomoucký i Moravskoslezský kraj zaměřuje na kulturu ve své působnosti formou dotačních programů a přímých dotací na kulturní akce v kraji. Olomoucký kraj vyhlašuje Program podpory kultury a památkové péče v Olomouckém kraji, který se člení na podprogram obnova kulturních památek v Olomouckém kraji, podprogram obnova staveb drobné architektury

místního významu v Olomouckém kraji a podprogram podpora kulturních aktivit v Olomouckém kraji. Naproti tomu Moravskoslezský kraj vyhláší dva programy, a to Program obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí Moravskoslezského kraje a Program podpory aktivit v oblasti kultury. V podstatě se oblast zaměření dotačních programů u obou krajů neliší. Za prioritní považují obnovu a zachování nemovitých památek, součást kulturního dědictví celé země, ceněné i méně cenné objekty a předměty historie i současného života. Další prioritou je pak rozvoj a podpora stávajících kulturních aktivit na území krajů, které napomáhají ve společnosti ke vzdělanosti a uvědomělosti obyvatel, z ekonomického hlediska zaměstnanosti a hospodářství v oblasti kultury, posléze navazujících činností, jež se nabalují na prosperující podnikání. V celkovém obraze tedy podpora několika akcí, v tomto případě kulturních, může znamenat i podporu drobných podnikání, které se k těmto akcím připojí.

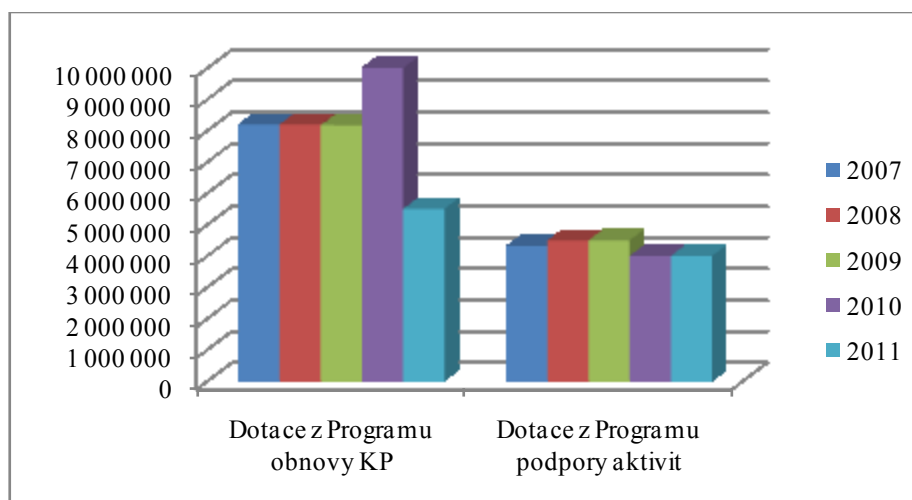
V grafu 4. 3 je patrné rozložení dotačních programů na kulturu Olomouckého kraje v roce 2011, kdy v Olomouci a jeho okolí jsou dotace směřovány především na kulturní činnosti, Šumperk a jeho spádové oblasti čerpají dotace v téměř stejném poměru na obnovu kulturních památek a na podporu kulturních aktivit. Ostatní oblasti Olomouckého kraje čerpají více prostředků na obnovu kulturních památek než na podporu kulturních aktivit kraje. I u Moravskoslezského kraje převažuje podpora obnovy kulturních památek nad podporou kulturních aktivit v kraji, viz graf 4. 4. Nejvýraznější dotace byly poskytnuty v roce 2010, o to méně pak následující rok 2011. Dotace z programu podpory kulturních aktivit kraje se od roku 2007 poskytují v téměř stejném objemu. Ovšem přesto, že prostředky z rozpočtu Moravskoslezského kraje dosahují většího objemu, než je tomu tak u Olomouckého kraje, Moravskoslezský kraj poskytuje méně dotací než Olomoucký kraj. Zde je tedy patrné, že Olomoucký kraj se na podporu kulturu ve své působnosti zaměřuje více než Moravskoslezský kraj.

Graf 4. 3 Dotační programy na oblast kultury Olomouckého kraje v roce 2011 (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.kr-olomoucky.cz, dne 15. 4. 2012

Graf 4. 4 Přehled objemu poskytnutých dotací z programů v oblasti kultury Moravskoslezským krajem od roku 2007 (v Kč)

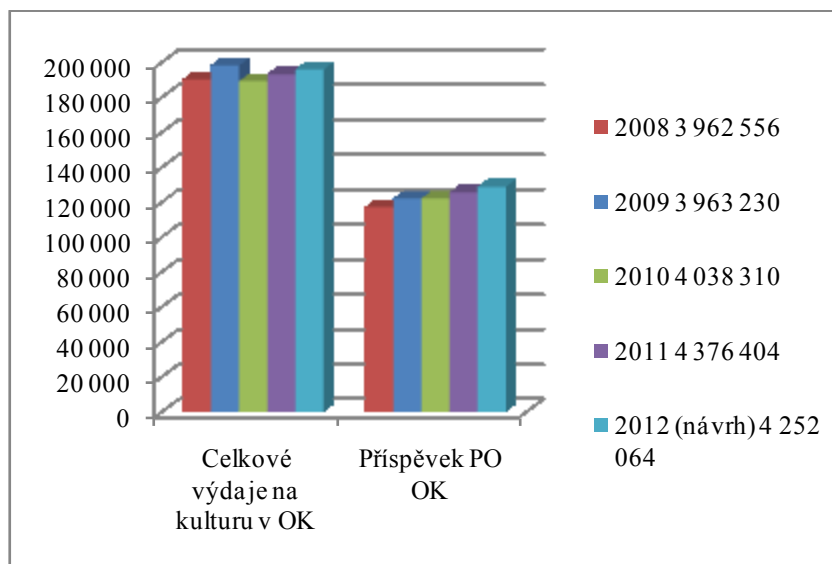

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 16. 4. 2012

Výdaje Olomouckého kraje se od roku 2008 do roku 2011 navyšují, předpokládané výdaje v roce 2012 by však měly být nižší než v roce 2011, ovšem tato skutečnost bude známa až v roce 2013. Z celkových výdajů kraje jsou v grafu 4. 5 znázorněny celkové výdaje na kulturu, které se i přes zvyšování celkových výdajů kraje výrazně nemění. Příjmy v rozpočtu obou krajů jsou nižší, než jsou výdaje krajů, tuto skutečnost kraje řeší financováním, například zapojením zůstatků z předchozího roku, čerpáním úvěrů, či zapojením finančních prostředků Zajišťovacího fondu. U moravskoslezského kraje se výdaje pravidelně navyšují

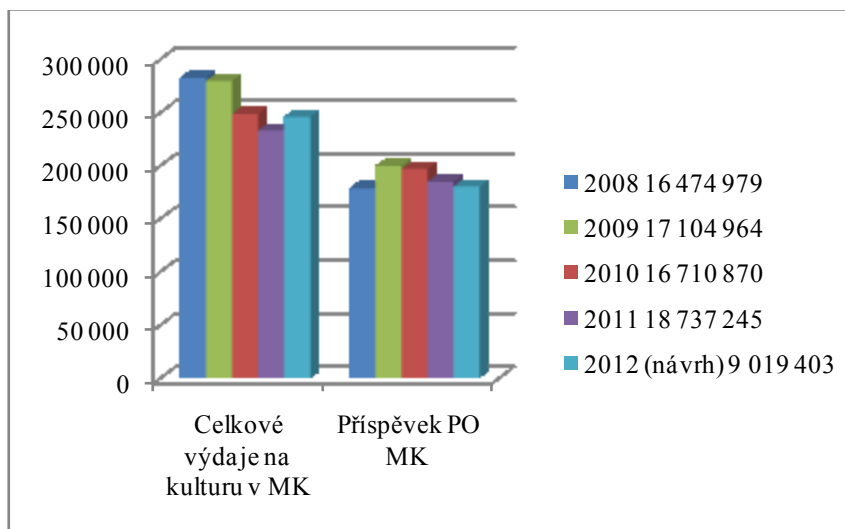
jako u Olomouckého, ale mají kolísavý charakter, viz graf 4. 6. Ovšem celkové výdaje na kulturu se od roku 2008 výrazně snížily. Dokonce i příspěvky příspěvkovým organizacím v oblasti kultury, zřizované krajem se mírně snižují, u Olomouckého kraje naopak mírně stoupají, což je vzhledem k situaci na trhu, kde náklady na provoz stoupají pochopitelněji.

Graf 4. 5 Přehled výdajů na kulturu a příspěvků PO v oblasti kultury v Olomouckém kraji od roku 2008 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.kr-olomoucky.cz, dne 17. 4. 2012

Graf 4. 6 Přehled výdajů na kulturu a příspěvků PO v oblasti kultury v Moravskoslezském kraji od roku 2008 (v tis. Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, údaje převzaty z www.verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz, dne 18. 4. 2012

V roce 2008 postihla celosvětovou ekonomiku finanční krize, jejíž příčinou byla americká hypoteční krize v roce 2007. Krize postihla i Českou republiku, zejména co se týče nových zakázek i poklesu průmyslové výroby a nárůstu nezaměstnanosti. Avšak Česká republika nebyla původcem krize, protože se potýkala jen s jejím zastavováním, vyrovnává se s jejími dopady lépe než jiné státy. Návštěvnost kulturních památek v Olomouckém kraji klesá, ovšem zisky i přesto stoupají. Tato skutečnost je zapříčiněna zvyšujícím se vstupným na hrady, zámky a další kulturní památky v kraji. Ke zvyšování vstupného dochází z důvodu potřeby finančních zdrojů na opravy těchto památek, které nejsou dostatečně zajištěny z dotací kraje či na ně čekají. Chybí motivace veřejnosti k tomu, aby se o tyto památky více zajímaly. Subjekty, které mají památky pod svojí správou, se snaží nalákat návštěvníky pořádáním kulturních akcí, doprovodných programů, kde například vystupují známé osobnosti, a speciálních prohlídek. Moravskoslezský kraj na svých webových stránkách aktualizuje seznam kulturních akcí a festivalů v příslušném kalendářním roce. Pro domácí i zahraniční návštěvníky je na stránkách kraje oddíl věnovaný přehledu památek, kultury, umění a zábavy, přírodě, gastronomii, ubytování a celkovému volnočasovému využití kraje. Tímto je návštěvníkům velmi usnadněno získání informací na jednom místě.

4.2 Vhodný způsob poskytování podpory v oblasti kultury z krajů ČR do budoucna

Evropská unie, respektive Evropská komise nechala vypracovat studii o ekonomickém potenciálu kultury, kde vyjadřuje, jak kreativní odvětví jakým kultura je, podporuje hospodářský růst a zaměstnanost. Členské státy se shodují na tom, že kultura patří svým potenciálem mezi odvětví ekonomiky, které mohou být velkým přínosem pro hospodářství a chod států. Avšak prozatím kromě novátorských zemí, jako je Velká Británie nebo také Nizozemí, státy nepovažují kulturu za prioritní oblast ekonomiky, spíše za doplňující. Kultura však může nabídnout přínos například v marketingu, lidských zdrojů, nebo při vývoji produktů, kdy pracovníci přispívají svými kreativními schopnostmi. Do budoucna by se tedy mělo ke kultuře přistupovat jako k sektoru ekonomiky, který projevuje svou rovnováhu při zhoršení hospodářské situace a kdy se dostávají ostatní sektory ekonomiky do krize, a dávat tak na ni větší důraz v jednotlivých zemích.

Česká republika by měla podporovat kulturu v zemi zejména strategiemi v oblasti kultury, které by se zaměřovaly na jednotlivé obory kultury, jako prostředky k rozvoji nejen ekonomiky, ale i rozvoji společnosti na duchovní, tedy nehmotné úrovni.

Kraje mají zpracované koncepce v oblasti památkové péče a kultury, podle kterých se také dostupnými prostředky snaží o jejich zavedení do praxe. Avšak tyto koncepce se zabývají zejména hmotnými kulturními památkami, nacházejícími se na území krajů a už tak ne kulturními aktivitami pro občany.

Dalším způsobem, kterým by kraj mohl zvyšovat úroveň kultury v kraji a zároveň ji tak podporovat, by mohlo být zřízení nové organizace kraje, která v krajích chybí, a to vytvoření víceúčelového kulturního centra, jako sociálního podniku. V krajích se nachází nevyužité kulturní památky, které je třeba zrekonstruovat. Tyto kulturní objekty a jejich prostory by mohly být využity právě na prostory víceúčelových kulturních center, které by zahrnovaly například sály, které by se mohly využívat na pořádání akcí, na činnost uměleckých kroužků, pro pořádání seminářů, hudební sály, s dostupností hudebních nástrojů, dílny pro možnost kreativního a uměleckého vyžití obyvatel, místa pro výstavy, které se nedostanou například do galerií, pro knihovnu s uměleckým zaměřením či místní autory, kavárnu pro setkávání skupin obyvatelstva se zájmem o kulturu, či debatování o kultuře v daném kraji a možné nalézání nových směrů a možností v této oblasti. Tato centra by se mohla stát základem pro tu část obyvatelstva, které záleží na vývoji a směřování trendů, které se v čase objevují a které mají vliv na život obyvatel.

Kraj by touto formou poskytoval možnost kulturního vyžití společnosti, investoval by do využití kulturního objektu, který by musel jinak prodat nebo při zhoršeném stavu odstranit, podporoval by sociální cítění a motivaci lidí a jako formu sociálního podniku by poskytl práci lidem, kteří jsou ve společnosti nějakým způsobem znevýhodněni. Podnik by byl financován jak z krajských prostředků, tak ze zisku z tržních aktivit a podporován nepeněžními zdroji ve formě dobrovolné práce či darů, které neziskové formy organizací dostávají od sponzorů.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zhodnocení současného stavu způsobů veřejné podpory kultury na úrovni krajů České republiky a nalezení vhodného způsobu poskytování podpory v oblasti kultury z krajů do budoucna. Cíl bylo, z větší části dosaženo.

V první kapitole je, zejména nastíněna obecná situace fungování podpory kultury v České republice. Hlavní institucí v oblasti kultury je Ministerstvo kultury ČR, na úrovni ústředních orgánů pak dále Ministerstvo zahraničních věcí a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Po reformě veřejné správy v roce 2000, došlo k přenesení větších kompetencí v oblasti kultury na krajské orgány, a tím také v tomto ohledu k uplatnění subsidiarity. Kraje mají ve své správě menší území než je tomu u ministerstev a dalších státních ústředních orgánů, mohou tedy efektivněji, z pohledu přiblížení potřebám občanů a minimalizování nákladů, spravovat oblast kultury. V tomto ohledu tedy v oblasti pravomocí ve správě kultury došlo k posunu kupředu a lze tuto skutečnost považovat za silnou stránku České republiky, ať už se to týká hospodaření v kultuře či dalších oblastech a pravomocech, které byly na kraje přeneseny. Z analýzy krajů v první kapitole je zřejmé, že kraje za sledované období nemění zavedený systém financování a v téměř stejných výších financují kulturu a kulturní památky ve svém kraji. Ze čtrnácti krajů České republiky pouze pět krajů vynakládá na oblast kultury více než 4 % celkových výdajů, ostatní kraje se pohybují okolo 2 % celkových výdajů. Z těchto údajů je patrné, že kultura jako sektor ekonomiky není příliš brána vážně.

Druhá kapitola je blíže zaměřena na dva kraje České republiky, rozebírá postoj ke kultuře Olomouckého a Moravskoslezského kraje. Z této analýzy vyplynulo, že kraje zřizují dostatek kulturních institucí typu muzeí, knihoven, divadel, a podporují množství festivalů, ale nedostatečně zajišťují jiné typy kulturních organizací, například kulturní centra určená široké veřejnosti. Kraje nedostatečně vynakládají prostředky na jiné obory kultury než je muzejnictví či knihovnictví. Prostředky, které jsou z krajů určeny na oblast kultury, z 60 až téměř 80 % směřují na příspěvky krajských příspěvkových organizací v oblasti kultury. Krajské úřady každoročně vyhlašují dotační programy na oblast kultury a památkové péče, ovšem objem prostředků, který lze přes dotace získat není dostačující. Vzhledem ke snižujícím se výdajům kraje na kulturu nelze v nejbližší době předpokládat razantnější změnu financování kultury na krajské úrovni.

Vzhledem k tomu, že veřejných prostředků do oblasti kultury směřuje velmi málo, měly by se kraje zaměřit na větší zapojení obyvatel, zvyšovat jejich motivaci k navštěvování kulturních památek a zařízení, aby podporovali kulturní tradice, umění, a rozšiřovat tak povědomí lidí i o dalších kulturních směrech než jsou ty běžně přístupné.

Problém krajů v podporování kultury lze spatřovat i v hlavních dokumentech zaměřených na kulturu, tedy koncepce rozvoje kultury a památkové péče, strategie rozvoje kultury, které byly vytvořeny krátce po vytvoření krajů a dosud nebyly aktualizovány a zaměřeny na nové možnosti, které se během dalších let vyvinuly. Takovou možností může být zavedení formy sociálního podniku v oblasti kultury. Tato forma přináší veřejný prospěch jak pro obyvatele, tak pro kraj, který by mohl například spolupracovat se soukromým sektorem na zajímavých podnikatelských záměrech v oblasti kultury.

Seznam použité literatury

- [1] HEŘMANOVÁ, Eva a Pavel CHROMÝ, a kol., *Kulturní regiony a geografie kultury*, 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2009, 348 s., ISBN 978-80-7357-339-3
- [2] PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ, *Lokální a regionální kultura v České republice*, 1. vyd. Praha: ASPI, a. s., 2008, 200 s., ISBN 978-80-7357-347-8
- [3] ŠKARABELOÁ Simona, NESHYBOVÁ Jarmila, a Jaroslav REKTOŘÍK, *Ekonomika kultury a masmédií*, 1. vyd. Brno: Tribun EU, s.r.o., 2007, 211 s., ISBN 978-80-210-4267-4
- [4] THROSBY, David. *The Economics of Cultural Policy*, 1. vyd. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. 265 s. ISBN 978-0-521-68784-3.

Internetové zdroje:

- [5] ARCHEOLOGICKÉ CENTRUM OLOMOUC. *Archeologické centrum Olomouc* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.ac-olomouc.cz>
- [6] ČESKÁ CENTRA. *Česká centra* [online]. [cit. 16. 3. 2012]. Dostupný z: <http://www.czechcentres.cz/>
- [7] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Aktuality Olomoucký kraj* [online]. [cit. 3. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.olomouc.czso.cz/>
- [8] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Aktuality Moravskoslezský kraj* [online]. [cit. 3. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.ostrava.czso.cz/>
- [9] GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ V OSTRAVĚ. *Galerie výtvarného umění v Ostravě* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://gvuo.cz/>
- [10] LIDOVÁ HVĚZDÁRNA V PROSTĚJOVĚ. *Lidová hvězdárna v Prostějově* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.hvezdarnapv.cz>
- [11] MINISTERSTVO KULTURY ČR. MK ČR: *Ministerstvo kultury ČR* [online]. MK ČR [cit. 14. 3. 2012]. Dostupný z: <http://www.mkcr.cz/>

- [12] MINISTERSTVO KULTURY ČR. MK ČR: *Státní kulturní politika na léta 2009 - 2014* [online]. MK ČR [cit. 13. 3. 2012]. Dostupná z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014-4892/>
- [13] MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY. MŠMT: *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. MŠMT [cit. 14. 3. 2012]. Dostupný z: <http://www.msmt.cz/>
- [14] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ, MZV: *Ministerstvo zahraničních věcí* [online]. MZV [cit. 14. 3. 2012]. Dostupný z <http://www.mzv.cz/>
- [15] MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Moravskoslezský kraj* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz>
- [16] MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Krajský úřad Moravskoslezského kraje* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/krajsky_urad.html
- [17] MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ. *Koncepce podpory památkové péče v Moravskoslezském kraji na období 2010 až 2013* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/pamatkova_pece_legislativa.html
- [18] MORAVSKOSLEZSKÁ VĚDECKÁ KNIHOVNA V OSTRAVĚ. *Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.svkos.cz/>
- [19] MUZEUM BESKYD. *Muzeum Beskyd* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://web.telecom.cz/muzeumbeskyd/>
- [20] MUZEUM V BRUNTÁLE. *Muzeum v Bruntále* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.mubr.cz/>
- [21] MUZEUM KOMENSKÉHO V PŘEROVĚ. *Muzeum Komenského v Přerově* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.prerovmuzeum.cz>
- [22] MUZEUM NOVOJIČÍNSKA. *Muzeum Novojičínska* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.muzeum.novy-jicin.cz/>

- [23] MUZEUM PROSTĚJOVSKA V PROSTĚJOVĚ. *Muzeum Prostějovska v Prostějově* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.muzeumpv.cz>
- [24] MUZEUM TĚŠÍNSKA. *Muzeum Těšínska* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.muzeumct.cz/>
- [25] NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV. *Národní filmový archiv* [online]. [cit. 16. 3. 2012]. Dostupný z: <http://www.nfa.cz/>
- [26] NÁRODNÍ INFORMAČNÍ A PORADENSKÉ STŘEDISKO PRO KULTURU. *Národní informační a poradenské středisko pro kulturu* [online]. [cit. 16. 3. 2012]. Dostupný z: <http://www.nipos-mk.cz/>
- [27] NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. NPÚ: *Národní památkový ústav* [online]. NPÚ [cit. 16. 3. 2012]. Dostupný z: <http://www.npu.cz/>
- [28] OLOMOUCKÝ KRAJ. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 15. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.kr-olomoucky.cz/>
- [29] OLOMOUCKÝ KRAJ. *Koncepce rozvoje kultury a památkové péče Olomouckého kraje* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.kr-olomoucky.cz/kultura-olomouckeho-kraje-cl-100.html>
- [30] OLOMOUCKÝ KRAJ. *Krajský úřad Olomouckého kraje*. [online]. [cit. 4. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.kr-olomoucky.cz/krajsky-urad-cl-26.html>
- [31] TĚŠÍNSKÉ DIVADLO. *Těšínské divadlo* [online]. [cit. 11. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.tdivadlo.cz/>
- [32] UNESCO. *UNESCO* [online]. [cit. 3. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.unesco.org/new/en/culture/about-us/how-we-work/programme/>
- [33] VĚDECKÁ KNIHOVNA V OLOMOUCI. *Vědecká knihovna v Olomouci* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.vkol.cz>
- [34] VLASTIVĚDNÉ MUZEUM JESENICKA. *Vlastivědné muzeum Jesenicka* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.muzeum.jesenik.net>
- [35] VLASTIVĚDNÉ MUZEUM V OLOMOUCI. *Vlastivědné muzeum v Olomouci* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.vmo.cz>

- [36] VLASTIVĚDNÉ MUZEUM V ŠUMPERKU. *Vlastivědné muzeum v Šumperku* [online]. [cit. 10. 4. 2012]. Dostupný z: <http://www.muzeum-sumperk.cz>
- [37] Zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky, ve znění zákona č. 482/2004 Sb. a zákona č. 342/2006 Sb. [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=239~2F1992&part=&name=&rpp=15>
- [38] Zákon č. 241/1992 Sb., o Státním fondu České republiky pro podporu a rozvoj české kinematografie, ve znění zákona č. 273/1993 Sb. a zákona č. 482/2004 Sb. a zákona č. 342/2006 Sb. [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=241~2F1992~20&part=&name=&rpp=15>
- [39] Zákon č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=203~2F2006~20&part=&name=&rpp=15>
- [40] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=250~2F2000~20&part=&name=&rpp=15>
- [41] Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=83~2F1990~20&part=&name=&rpp=15>
- [42] Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=227~2F1997&part=&name=&rpp=15>
- [43] Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&nr=248~2F1995~20&part=&name=&rpp=15>

- [44] Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&n=513~2F1991~20&part=&name=&rpp=15>
- [45] Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. [online]. [cit. 12. 3. 2012] Dostupný z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&fulltext=&n=128~2F2000&part=&name=&rpp=15>
- [46] ŽÁKOVÁ, Eva. *Překážky mobility v oblasti kultury*. Praha, 2010. Institut umění – Divadelní ústav. Dostupný z: <http://www.mkcr.cz/assets/professionalni-umeni/Prekazky-mobility-v-oblasti-kultury.pdf>

Seznam zkratk

PO příspěvková organizace

OK Olomoucký kraj

MK Moravskoslezský kraj

NNO nestátní nevýdělečné organizace

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 4. 2012

.....
Kateřina Švecová

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Schéma příspěvkových organizací MK ČR

Příloha č. 2 - Obrázek organizačního schéma krajského úřadu Olomouckého kraje

Příloha č. 3 - Organizační schéma krajského úřadu Moravskoslezského kraje

Příloha č. 4 - Obrázek národních kulturních památek Olomouckého kraje

Příloha č. 5 - Obrázek národních kulturních památek Moravskoslezského kraje